

A

sopronyi magyar kir.

állami főreáliskola

12-ik évi

ÉRTESÍTŐJE

1886/87.

Közli:

Salamin Leo,

kir. igazgató.

Soprony,

Nyomatott Litfass Károlynál.

1887.

T a r t a l o m :

- I. A latin nyelv a reáliskolában.
 - II. A reáliskola tanterve.
 - III. Tanodai ünnepélyek (I. önképző-olvasókör).
 - IV. Adatok a tanoda történetéhez.
 - V. A tanári kar működésének kimutatása.
 - VI. Az önképző olvasókör.
 - VII. A jövő tanév kezdetéről.
 - VIII. Az ifjúság érdemsorozata az 1886/87. tanév végén.
 - IX. Statisztikai táblázatok.
-

I.

A latin nyelv a reáliskolában.

(A szülők és a tanügy barátainak figyelmébe.)

Szabályzat

a latin nyelvnek a reáliskolában való rendkívüli tanítása tárgyában.

1. §.

A reáliskolában a latin nyelv rendkívüli tanításának célja az oly reáliskolai tanulókat, kik a középiskolákról szóló 1883. évi XXX. törvényczikk 26. §-a*) alapján a reáliskolai érettségi vizsgálaton felül tudomány-egyetemre jogosító latin nyelvi vizsgálatot kívánnak tenni, ebbeli tanulmányaikban elősegíteni.

2. §.

E cél tekintetéből megkívántatik, hogy azon reáliskolai tanuló, ki a reáliskolai latinnyelvi tanfolyamot kellő házi szorgalom kifejtése mellett elvégezte,

a) alaposan ismerje a nyelvtant,

b) értse és szabatosan fordítsa a tanfolyamban olvasott klasszikus írók műveit,

c) képes legyen könnyebb magyar szöveget írásbelileg latinra fordítani,

d) ismerje az ókori római régiségeket és irodalmat, a mennyire ez az ókori történet s az olvasott klasszikus írók művei alapján elvárható.

3. §.

E tanfolyamban csak a reáliskola V. osztályától kezdve vehetnek részt a tanulók, és csakis az olyanok, kik addigi reáliskolai kötelmeiknek jól megfeleltek, s kiknek kiváló szorgalma biztosítékot nyújt a tekintetben, hogy a tanfolyam tanulmányait házi szorgalmukkal kiegészíteni

*) 26. §. 2. bekezdésének szó szerinti idézése: Azon tanulók kik a reáliskolát elvégezték és az érettségi vizsgálatot jó sikerrel letették, valamely nyilvános főgymnasiumban a latin nyelvből illetőleg a latin- és görög nyelvből vizsgálatra bocsáthatók; a kik ekkor a latin nyelvből a vizsgálatot sikerrel kiállják, az egyetemnek orvosi és jogi karába-, azok pedig, kik a vizsgálatot a latin- és görög nyelvből sikerrel kiállják, az egyetemnek bármely karába felvehetők.

képesek lesznek. Részt vehetnek alsóbb évfolyamban nemcsak a megfelelő, hanem magasabb osztálybeli tanulók is, kik ebbeli tanulmányukat természetesen csakis magán szorgalommal végezhetik be.

A latin nyelvi tanfolyamban már részt vevő oly tanulók, kik reáliskolai tanulmányaikban bármely tekintetben hátramaradást tanúsítanak, a latin nyelvi tanfolyamból tanár-értekezleti határozattal azonnal kitiltandók. Kitiltandók azok is, kik magában a latin nyelvi oktatásban igazolatlanul két héten át a tanórák látogatását elmulasztották.

A tanári testület kitiltó határozata ellenében felfolyamodásnak a reáliskolai igazgató s a tankerületi főigazgató útján csak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez van helye.

4. §.

A latin nyelvi tanítás évfolyamai és a teljesítendő feladatok a következők;

I. évfolyam, hetenkint 4 óra. A teljes alaktan, a mondattanból az egyszerű mondat tárgyalása. Megfelelő szókincs gyűjtése s ennek felhasználása szóbeli fordításoknál.

II. évfolyam, hetenkint 3 óra. A mondatban befejezése szemelvényes olvasmányokkal; ilyenek: Cicero válogatott levelei, könnyebb, e célra szolgáló költői anthologia, mely utóbbival párhuzamosan a prosodia főbb szabályai is ismertetendők.

III. évfolyam, hetenkint 3 óra. Sallustius, Cicero (beszéd), Vergilius műveiből vett olvasmányok.

IV. évfolyam, hetenkint 3 óra. Cicero, Tacitus (Agricola), Horatius (szemelvények. *Ars poetica*) műveinek olvasása és fejtegetése.

A prózairókra nagyobb súly fektetendő, mint a költőkre.

Az auctorok olvasásánál figyelemmel kell lenni a római régiségek s az irodalom-történet ismertetésére.

Mindenik évfolyamban megfelelő írásbeli dolgozatok adandók.

A tanulókat folyton kell buzdítani és útba igazítani, hogy az iskolában szerzett ismereteiket házi szorgalom útján bővítsék, különösen pedig, hogy otthon mentől többet olvassanak a latin klasszikusokból. A magán olvasmány eredménye számon veendő.

5. §.

Minden reáliskolai tanári testület a 4. §.-ban körülírt általános tanterv alapján saját viszonyai szerint helyi tantervet köteles kidolgozni, melyben fordulhatnak elő eltérések az általános tantervtől (még tanóraszám tekintetében is), de csakis a 2. §.-ban jelzett általános követelmények koczkáztatása nélkül. A helyi tanterv azonban csak a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásával léphet életbe. E helyi tantervben részletezendő a tananyag, megjelölendők az auctorókból vett szemelvények, s vázolandó a módszeres eljárás is, melynek, tekintettel a tantágyra fordított óraszámra, lehetőleg gyakorlatinak kell lennie.

6. §.

A tanítás csak bejelentett s a vallás- és közoktatásügyi minister által engedélyezett tankönyvek alapján eszközölhető. A tankönyvek bejelentése minden év ápril havában teendő meg.

7. §.

Minden évfolyamban a tanév végén az igazgató elnöklete alatt s a reáliskola még egy nyelvész tanárának közbejöttével a latin nyelv tanára vizsgálatot tart. Ugyanők állapítják meg a tanulók érdemjegyeit, is, mely érdemjegy a reáliskolatorzskönyvébe (főnévkönyv) és a tanuló bizonyítványába mint rendkívüli tantárgyé bevétetik. Ez érdemjegy irányadó arra nézve, hogy az illető tanuló a latin nyelv magasabb évfolyamába fölléphet-e. (Magától értetődik, hogy a latin nyelvből kapott érdemjegy a reáliskolai tanítás többi eredményére, ennek alapján a reáliskola felsőbb osztályába való fölléphetésre nézve semmi befolyással sincs.)

A latin nyelvből kapott elégtelen érdemjegy esetében a következő tanév elején javító vizsgálatnak van helye, de csak akkor, ha a tanuló a reáliskola minden többi tantárgyában, melyek tudniillik az általános előmenetel megállapításánál irányadók, a tanév végén kielégítő előmenetelt tanúsított.

8. §.

A reáliskolai latin nyelv tanítására az iskola-fentartók csakis latin nyelvből képesített tanárokat alkalmazhatnak, mint rendkívüli tanárokat. Fizetésök állam reáliskolán a fővárosban 900 frt., vidéken 800 frt. Ha czélszerűnek látszik, az illető reáliskolának, vagy más tanintézetnek a latin nyelvből képesített tanárai is megbízhatók ily tanítással, de ez esetben sem több, sem kevesebb egyén nem bízható meg mint kettő. Fizetésök a körülmények szerint állapíttatik meg.

9. §.

A reáliskolai latin nyelvi tanítást és eredményeit mind az igazgatónak, mind a főigazgatónak különös figyelemmel kell kísérnie. A latin nyelv tanára minden tanév végén a reáliskola külön tanár-értekezletén jelentést tesz a tanításról és eredményéről, mely értekezleten minden reáliskolai tanár megteheti megjegyzéseit, nemcsak e tantárgyra nézve hanem a tekintetben is, mily befolyással volt e tárgy tanítása a reáliskola összes tanítására. A reáliskola igazgatója ez értekezlet jegyzőkönyvének kíséretében teszi meg aztán jelentését a tankerületi főigazgatónak, s ez a fönnbbi jelentések melléklésével a vallás- és közoktatásügyi ministernek.

10. §.

A középiskolákról szóló 1883. évi XXX. törvényczikk 26. §-ában körülírt s a tudomány-egyetemre jogosító latin nyelvi vizsgálatnál (l. az Érettségi vizsgálati utasítás 32. §-át is) e szabályzat 2. §-ában jelzett követelmények irányadók.

A közlött rendelet a magyar reáliskola fejlődési történetében új korszakot alkot. Bátran merjük mondani, hogy e rendeletben óhajaink egyik legforróbját látjuk teljesülni. Mert miután a középiskolának, így tehát a reáliskolának is az a feladata, hogy tanítványainak az általános értelmi és erkölcsi műveltséget megadja, hogy őket a tudomány további, hivatásszerű művelésére előrekészítse vagyis inkább nekik e működésre az alapot nyújtsa; igen helyes volt, a reáliskola tantárgyai közé mint újabb segédeszközt a latin nyelvet is venni. Ez által a reáliskola nemcsak az u. n. praktikus hivatásnemekre valamint a felsőbb rangú technikai szakintézetekre készíti elő tanulóit hanem kiválóan képessé teszi őket az állami élet és polgári társadalom minden feladataiban való részvevésre.

Eddig sokszor adta elő magát azon eset, hogy reáliskolai tanuló a felsőbb osztályok befejeztével kedvet és hajlamot érzett volna magában jogi vagy orvosi pályára lépni, de nem tehette, mert az út e fakultásokhoz el volt zárva előle, az azokba jutás annyi akadályba ütközött, annyi anyagi áldozattal járt, hogy a legtöbbnek örökre kedvét szegte e hivatásoktól, habár azokhoz vonzalmat és tehetséget is érzett magában. E szomorú tapasztalás egyik főoka annak, hogy az 1875. évi június hó 8-án 12.383. sz. a. rendelet után, mely a reáliskolák számára új tantervet állapított meg és egyszersmind a reáliskolai tanfolyamot 8 évre terjesztette ki, a reáliskolák látogatottság dolgában évről-évre rohamos apadást mutattak föl, míg a gymnasiumok ép oly arányban növekedést tüntettek ki. A legtöbb szülő úgy okoskodott, hogy fia előtt a gymnasium végeztével nyitva áll minden pálya, holott a reáliskola csak szűkebb körre készíti elő tanítványait. A hasznossági elv vezeté őket, a mit rossz néven senki sem vehet tőlük; mert ki tudja már előre is elhatározni, így okoskodnak ők, hogy egy 10 éves fiu kizárólag csak a technikai pályához fog vonzódni; gymnasiumba adják tehát, honnan, ha kedve tartja a hivatást is választhatja magának.

Azért nem a magunk, hanem a szülők és még inkább gyermekeik érdekéből üdvözljük a közlött ministeri rendeletet, mely módot és alkalmat nyújt a reáliskolai tanulónak arra, hogy az eddig elötte elzárt jogi és orvosi pályára léphet. Különösen kiemelendőnek tartjuk ez utóbbit; mert ennek egész fejlődési processusa a reális tudományok haladásával karöltve jár és kiváló szakemberek, mint pl. Brücke, a hírneves physiologus, Hyrtl, hazánk szülötte, a világhírű anatomus már hosszú évekkal azelőtt a mellett nyilatkoztak, hogy tekintettel a reáliskolai tanulóknak a természetrajz- és természettanban, de kiválóan a vegytanban való alaposabb előkészültségére: előttük az orvosi fakultás termeit megnyitni kellene. Igaz, hogy e nagy emberek igéje mai napig sem lőn testté! Kivált minálunk, hol még mélyen gyökeredzik a hit, hogy jó orvos nem lehet, ki a latinhoz nem ért. Nem tagadjuk, mert magunk meggyőződése ellen szólnánk, ha tagadnók a latin nyelv kitűnő képző erejét. Épen az erre való tekintet alkottatta meg

Poroszországban 1859-ben az első rendű reáliskolákat, melyekben a rendes tantárgyúl felvett latin nyelvre a 9 évi cursusban összesen heti 44 órát szántak, és habár a vallás- és közoktatásügyi porosz minister 1882. évi március hó 31-én kelt körrendeletében, egy negyedszázad tapasztalataira hivatkozva, a latin nyelv nélküli reáliskolák által nemcsak Poroszországban, hanem azon túl is elért eredményéről igen elismerőleg nyilatkozik, mégis ugyancsak e körrendeletben a már reál-gymnasiumoknak nevezett első rendű reáliskolák szintén 9 évi tanfolyamában a latin nyelv tanítására szánt órák számát 44-ről 54-re emelte tehát 5-vel többre mint a mi gymnasiumainkban, melyekben a latin nyelvre csak 49 órát szán a legújabb tanterv. A porosz minister ezen intézkedése legjobban bizonyít azon fontosság mellett, melyet a németek a latin nyelvre helyeznek; azért azonban korántsem higgyük, hogy az így alakult u. n. reálgymnasium megtestesülése a gymnasium és reáliskola feladatait megoldó felső fokú iskolának, ez még a jövő kérdése, mert maga az id. körrendelet szavai szerint, az ilyen intézetnek létesítése legalább a jelenlegi kulturális viszonyok között, mert csak ezeket szabad számba venni, nem vihető keresztül annélkül, hogy ezáltal az ifjuság szellemi kiképzése nagy mértékben ne veszélyeztetnék.

Csak ha ezt tartjuk szem előtt, méltathatjuk kellő értékében a nmlgu vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium f. i. rendeletét. E rendelet nem akarja a legtávolabbról sem kivetköztetni a reáliskolát reális jellegéből, kitetszik ez onnan, hogy még abban a csekély terjedelemben is, (hetenként csak 13 óra) a melyben helyet jelölt a latin nyelv számára a reáliskolán, nem kötelező rendes tantárggyá tette, hanem a tanuló szabad elhatározására bizza az e tárgyra való vállalkozást.

Liberalismus, méltányosság és hazánk tanügyi viszonyainak bölcs számbavétele képezik a rendelet fényes tulajdonait.

Liberalis volta mellett szól nemcsak azon körülmény, hogy a latin nyelvre vállalkozás szabad elhatározás tárgya, hanem még az is, hogy az erre kitűzött tananyag sikeres elvégzése feljogosítja a reáliskolai abiturienst a jogi és orvosi karba való még pedig feltétlen érvényességű belépésre, holott Poroszországban az 1859-ki október 6-án kelt rendelet a reáliskolai érettségi bizonyítvány jogosítását kibővítő 1870. évi december 7-én kelt rendelet a reáliskolai abiturienst előtt csak a phisosophiai fakultást nyitja meg, míg a többi fakultás a reáliskolai tanulóra nézve azontúl is zárva marad. Ha egybevetjük mit és mennyit tanul a porosz reáliskolai tanuló a latin nyelvből heti 44 órában a 9 évi időben, mert ennyi óra volt rá szánva 1882-ig, nem győzünk eleget hálálkodni ministeriumunk liberális rendelete fölött. A rendelet ezen tulajdonságából sarjadzik a másik a méltányosság. Méltányos e rendelet első sorban a szülők, de különösen a tanulók iránt. Nyugodt lélekkel adhatja most a szülő gyermekét a reáliskolába, mert tudja,

hogy az egyetlen egyházi pályától eltekintve, valamennyi hivatáskör áll nyitva fia előtt. Mert ha kedvet és vonzalmat érez magában, akkor midőn az V. osztályba lép, tehát oly időben mikor jövője iránt talán tisztább képzele lehet, mint volt akkor, midőn az I. osztályba került; midőn a 4 évi középiskolai turnuson át, lelke tehetségeit már bővebben fejlesztette, tehát több biztonságot nyújt megítélése körül mitsem az elemi iskola bevégeztével; ha akkor hajlamot érez és képességet is mutat a tudomány- egyetem egyik vagy másik ága iránt, a latin nyelvre vállalkozván, minden anyagi áldozat nélkül elérheti célját.

Végre kiemelendőnek találjuk e rendeletet tanügyi oldaláról is. Feltűnhetik mindenki előtt és méltán, hogy míg Poroszországban az u. n. reálgymnasiumban a latin nyelv köteles rendes tantárgy, melyre az egész 9 évi turnusban 54 óra van előírva, addig minálunk e nem kötelező tantárgyra a 4 évi tanfolyamban csak 13 órát vesz föl a szóban forgó ministeri rendelet. Nem akarjuk felhozni a nemcsak minálunk, hanem a külföldön is unos-untig elcsépelet panaszokat és feljajdulásokat, hogy a gymnasiumoknak a latin nyelvben elért eredménye, nem felel meg a várakozásoknak pedig Poroszországban heti 77, nálunk 49 órát szántak e tárgyra; arra a tapasztalatot erősített tényre sem akarunk hivatkozni, hogy nálunk, különösen a vegyes ajku népesség lakta vidékeken a gyermekek rendkívüli nyelvképességgel bírnak (akad sok gyermek, ki 7 éves korában 3 sőt 4 nyelven is bírja gondolatait kifejezni); csak azt akarjuk kiemelni, hogy a ministeri rendelet, akkor, midőn csak 13 órát vett föl a latin nyelvre, számba vette, hogy azáltal, hogy e nyelv tanítását az V-ik osztálylyal mondja megkezdendőnek, tekintettel volt arra, hogy a tanulók 4 éven át anyanyelvökben az alak- és mondattanban szilárd alapra tettek szert, hogy a német és francia nyelvek tanulásával a nyelvtani formákban ismeretkörüket annyira tágitották, hogy a latin nyelvnek a reáliskolák számára kitűzött, a jogi és orvosi fakultásokon megkívánt praktikus célnak, kellő szorgalom mellett megfelelni tudnak.

Mert a tanczél az, hogy a tanuló alaposan ismerje a nyelvtant, értse és szabatosan fordítsa a tanfolyamban olvasott klasszikus írók műveit ú. m. Cicero válogatott leveleit és beszédeit, Sallustius, Vergiliust, Tacitus és Horatius egyes műveit; e mellett különösen hangsúlyozván, hogy a prózairókra nagyobb súly fektetendő, mint a költőkre, Ez utóbbit szintén feltétlenül kell helyeselnünk, mert a miben az említett két fakultás hallgatói a latin nyelv praktikus hasznát vehetik, az mind prózai, de még milyenen van írva! lévén a középkor és az újkor első századai íróinak nyelve csekély kivétellel minden, csak nem költői.

Mindezeknél fogva e rendeletet, mely liberális, méltányos és kiválóan praktikus a legnagyobb örömmel üdvözlöttük. Hivatva, hogy hazánk reáliskoláinak fejlődésében új korszakot nyisson!

II. T a n t e r v.

1. vallástan.

I—VIII. OSZTÁLYBAN, hetenkint 2—2 óra.

A vallásoktatás a hitfelekezetek tanterve szerint történik.

II. A Magyar nyelv és irodalom.

Cél: a) A nyelvtan alapos ismerete és azon képzettség megszerzése, hogy a tanuló oly tárgyakról, melyek tapasztalatainak és tanulmányainak körébe esnek, szabatosan és helyesen tudjon beszélni és írni.

b) A költői és prózai műfajok ismerete, továbbá az életben gyakrabban előforduló polgári ügyiratok használata.

c) Irodalmi művek olvasásán, az aesthetikai alapfogalmak fejtegetésén és művelődéstörténeti készségeken alapuló ismerete a magyar irodalom fejlődésének.

A tananyag felosztása.

I. OSZTÁLY, hetenkint 6 óra.*)

a) Nyelvtan. Egyszerű mondat és mondatrészek, fő- és mellékmondat megkülönböztetése, az egész alaktan, tekintettel a hangtani módosulásokra. Szóképzés, szócsoportok egybeállításával, az élő képzők.

b) Olvasmányok. Elbeszélő prózai és költői szemelvények, különösen a népmesék, a magyar történeti monda, a nép és természetrajz köréből, továbbá gondos és a gyermek erkölcsi érzetére tekintő szemelvények a klaszikus hősi mythos köréből; mesék és leírások a magyar népeletről. Értelmes és kellően hangoztatott olvasás. Az olvasmányok tartalmi megmagyarázása s a tartalomnak szabadon elmondatása, a könyvből kiszemelt versek betanultatása és elszavaltatása.

*) A dült betűkkel szedett részletek a tanártestület által a helyi viszonyokra való tekintettel ajánlott módosításokat jelentenek.

c) Írásbeli dolgozatok havonként *négyszer*; még pedig két iskolai és két házi dolgozat, melyek a nyelvtan és helyesírás begyakorlását tartják szem előtt. A dolgozat felfogására a tanulót az iskolában kell gondosan előkészíteni.

II. OSZTÁLY. hetenkint 5 óra.

a) Nyelvtan. Összetett szerkezetű mondatok taglalása; a mellé- és alárendelt mondatok viszonya: a szókötes, szóképzés, szórend, szinonimák összeállítása és magyarázata az olvasmányok alapján.

b) Olvasmányok
c) Írásbeli dolgozatok } mint az I. osztályban

A feladvány itt már kiterjed az olvasmány egyes részleteinek, vagy egy-egy költői elbeszélés tartalmának írásba foglalására is, miután azt a tanulók az iskolában szabadon elmondták.

III. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

a) Nyelvtan rendszeres áttekintése és az életben gyakrabban előforduló polgári ügyiratok ismertetése.

b) Olvasmányok költőiek és prózaiak a görög-római és a magyar történelemből legendák, kisebb jellemrajzok, történeti képek, ügyiratok.

c) Írásbeli dolgozatok havonként *három* házi vagy iskolai, az olvasmánnyal kapcsolatban.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

a) Stilistika. A irány általános törvényei (tűzetesen a prózai és költői irány különbsége) a hangsúlyos és időmértékes vers ismertetése.

b) Olvasmányok: nagyobb olvasmányul: Arany Toldi-ja. Az olvasmány tartalmi magyarázatán és megértésén kívül a mű szerkezete s a költői irány sajátja is megvilágítandó. Prózai olvasmányul: leírások, könnyebb élet- és jellemrajzok, levelek, kisebb értekezések.

c) Írásbeli dolgozatok havonként egy iskolai, egy házi.

V. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

a) Olvasmányok a különböző prózai műfajok fejtegetése céljából, de költőiek is, a mennyiben a prózaiakkal közös törvények alá vonhatók, vagy az eltérések megmagyarázására szolgálhatnak. Salamon: *Török hódoltság* című munkájából a *Hunyadiak kora*; Kemény Zsigmond, *Zord idő* című regényéből *Buda elfoglalása*; Pázmány valamelyik beszéde; Kölcsey szónoki munkái; Shakespeare *Julius Caesar*-ja vagy *Coriolanus*-a. Értekezések, leírások, elbeszélések. Tinódinak egy históriás éneke.

b) Rhetorika. A prózai műfajok ismertetése.

c) Írásbeli dolgozatok, havonként egy házi, 2 havonként egy iskolai dolgozat kapcsolatban az iskolai vagy kijelölt magánolvasmánnyal.

A feladvány dispositiója az iskolában megbeszélendő, de a földolgozás lehetőleg a tanuló szabad munkája legyen.

VI. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra

a) Olvasmányok. *A Zrínyiász* Arany balladái és *Ars poétikája* Vörösmarty *Két szomszédvár-a*, szemelvények lyrai költőkből (Balassa Csokonai, Berzsenyi, Tompa, Petőfi) Sophocles *Oedipus király-a* vagy más trágédiája, Kisfaludy K. *Kérői*.

b) Poétika. A költői műfajok ismertetése.

c) Írásbeli dolgozatok mint az V. osztályban,

VII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

a) Olvasmányok. A tárgyalt írók és költők nevezetesebb művei otthon és az iskolában. A rájuk s korukra vonatkozó művelődéstörténeti és aesthetikai tanulmányok.

b) Irodalomtörténet. A magyar nemzeti irodalom fejlődésének ismertetése 1820-ig. A régebbi korok összefoglaló áttekintése után részletesebben tárgyalandók: Kazinczy és a nyelvújítási harcz, Berzsenyi Csokonai, Kármán, Kölcsey és Kisfaludy S.

c) Írásbeli dolgozatok. Havonként egy házi, két havonként egy iskolai dolgozat, tekintettel az irodalomnak nemcsak történeti, hanem rethorikai és poétikai oldalára is.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

a) Irodalomtörténet. A magyar nemzeti irodalom fejlődésének ismertetése 1820-tól. Részletesebben tárgyalandók: Kisfaludy K. Vörösmarty, Eötvös, Kemény, Szigligeti, Tompa, Petőfi és Arany. A magyar nyelv rendszerének áttekintése.

b) Olvasmányok
c) Írásbeli dolgozatok } mint a VII. osztályban.

Jegyzet. A stylus fejlesztésére a négy felső osztályban különös gond fordítandó.

III. Német nyelv és irodalom.

Cél: a) Biztos nyelvtani ismereten alapuló megértése az újabb német irodalom kiválóbb műveinek.

b) Azon képesség, hogy a tanuló valamely az oktatás köréből vett tárgyról német nyelven helyesen írni és beszélni tudjon.

A tananyag felosztása.

I. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

Egyszerű mondatok, mondatrészek, declinatio, a conjugatióból a főigealakok és azoknak ragozása. Szótanulás, főleg tárgyi csoportokban. Havonként két iskolai, két házi dolgozat.

II. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

Összetett mondatok. Az igeragozás teljesen. A partikulák. Szótanulás, főleg etymologikus csoportokban. *Havonkint két iskolai, két házi dolgozat.*

III. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A mondattan befejezése behatóan, a mellé- és alárendelt mondatok, az igeidők és módok használata. A szóképzés elemei. Sajátos német kifejezések és synonymák egybeállítása.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A rendszeres nyelvtan ismétlő áttekintése. A német verstan elemei.

Jegyzet: 1. A harmadik és negyedik osztályban havonkint egy házi és egy iskolai dolgozat.

2. Mind a négy osztályban szóbeli fordítások magyarból németre és viszont: kisebb, főleg költői darabok betanultatása.

3. Mind a négy osztályban, míg a grammatikai tanítás foly, a magyar olvasó könyvekkel kapcsolatos, tartalmilag rokon, de alakilag könnyebb irányú német olvasókönyv használandó. Ezenkívül olvasmányul ajánlatos a IV. osztályban válogatott darabok Hebbel *Schatzkästlein*-éből és Herder *Cid*-jéből.

V. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra. VI. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

A nyelvtani ismeretek szorgalmas ismétlése mellet nagyobb prózai és költői szemelvények olvasása tekintettel a magyar nyelvi rethorikai és poetikai oktatásra. Havonkint 2—2 írásbeli dolgozat; egy egy házi és egy-egy iskolai.

Nagyobb költői olvasmányul: *Schiller* vagy *Shakespeare* egyik drámája.

Jegyzet: A tanítás lehetőleg német nyelven is történik.

VII. OSZTÁLY, hetent 2 óra.

Lessing, Goethe és Schiller életének és munkásságának ismertetése és evvel kapcsolatban egyes műveik részben iskolai, részben házi olvasása: pl. Lessing: *Emilia Galotti*, *Minna von Barnhelm*, a *Hamburgische Dramaturgie*-ből és a *Laokoonból* (válogatott fejezetek.) Goethe, Schiller: *románczok és balladák*, *Hermann und Dorothea*, *Egmont*, *Dichtung und Wahrheit*, *Tell*, *Jungfrau von Orleans*, *Wallensteins Tod*, *Maria Stuart*.

Havonkint egy önálló írásbeli házi és minden harmadban egy iskolai dolgozat.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Az előbbi osztály tananyagának folytatása és befejezése. A német tudományos (történeti, philosophiai s természettudományi) irodalomból vett olvasmányok, tekintettel a reáliskolai tanulmányok körére. Költői

olvasmány: Goethe, *Iphigenia* vagy Schiller, *Braut von Messina*. A német nyelvtan összefoglaló rendszeres tárgyalása.

Havonkint egy önálló házi írásbeli és minden harmadban egy-egy iskolai dolgozat.

Jegyzet. A tanítás a VII. és VIII. osztályban tulnyomólag német nyelven történik.

IV. Francia nyelv s irodalom.

Cél: a) Biztos nyelvtani ismereten alapuló megértése az újabb francia irodalom műveinek.

b) Azon képesség, hogy a tanuló valamely az oktatás köréből vett tárgyról szóló magyar szöveget francziára helyesen fordítani tudjon és a francia nyelv szóbeli használatában lehető jártasságot nyerjen.

A tananyag felosztása.

III. OSZTÁLY, hetenkint 5 óra.

Olvasás, az egyszerű és bővített mondat, a mondat alapján az alaktan elemei: a névszók; a segédigék és a rendes ragozású igék. Szótanulás tárgyi csoportokban.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 5 óra.

Az összetett mondatok: az alaktan folytatása; a rendhagyó igék. A módok és idők használata; a részesülők; a határozók; a partikulák; a szóképzés elemei. Szótanulás etymologikus csoportokban, Synonimák és gallicismusok.

Jegyzet. 1 Mind a két osztályban a grammatikai oktatással kapcsolatos szóbeli fordítások magyarból francziára és viszont. Hetenkint egy házi vagy iskolai írásbeli dolgozat (fordítás). Kisebb, főleg költői darabok betanulása.

2. Mig a grammatikai tanítás tart, a magyar olvasókönyvvvel összefüggő, tartalmilag rokon, de könnyebb irányú francia olvasókönyv használandó.

V. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

Rendszeres francia nyelvtan. Olvasmány és tanulás, mint a megelőző osztályokban. Az olvasmány alapján szó- és írásbeli gyakorlatok, fordítások magyarból francziára és viszont. Két hetenkint egy házi írásbeli dolgozat.

VI. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

A nyelvtani ismeretek szorgalmas ismételése és kibővítése mellett, a francia styl ismertetése megfelelő olvasmányok által, tekintettel a magyar nyelvi retorikai és poétikai oktatásra. A francia verstan elemei. Szó és írásbeli gyakorlatok, mint az V. osztályban. A tanítás lehetőleg francia nyelven is történik.

VII. OSZTÁLY. hetenkint 4 óra.

Az újabb francia irodalom főbb képviselőinek ismertetése műveikből vett szemelvények és egy-egy teljes műnek olvasása által. Nagyobb költői olvasmányul ajánltatik; Corneille-től: *Cid*; Racine-től: *Britannicus* vagy *Athalie*; Molière-től: *Les femmes savantes* vagy *le Misanthrope*. Havonkint egy önálló írásbeli dolgozat (fordítás.)

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Az újabb francia irodalom főbb képviselőinek folytatólagos ismeretése, tekintettel a tudományos (történeti, philosophiai és természet-tudományi) irodalomra is, havonkint egy önálló írásbeli dolgozat. A francia nyelvtan összefoglaló rendszeres ismételése.

Jegyzet. A tanítás a VII. és VIII. osztályban nagyobbára francia nyelven történik.

V. Bölcsészeti előtan.

Cél: A benső tapasztalat közönséges tényeinek áttekintése és a gondolkodás törvényeinek s módszereinek ismertetése, főtekintettel a bizonyító és feltaláló gondolatmenetre.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A psychologia és logika elemei. A testi és lelki élet különbsége. A lelki jelenségek főbb csoportjai. Az értelmi fejlődés. A logikai formák. A tudományok fölosztása és a főbb módszerek.

V. Földrajz.

Cél: A föld természeti és állami viszonyainak általános ismerete

A tananyag felosztása.

I. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A földgömb megismertetése és azon a geographiai alapfogalmak (világtájak, szárazföldek, tengerek, szigetek, félszigetek stb.) megmagyarázása. Tájékoztatás s földgömbön és a térképen (térkép-olvasás). Európa államai Magyarországból kiindulva, kiváló tekintettel természeti viszonyaira.

II. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A többi földrész ismertetése, kiváló tekintettel népeikre és termékeikre.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Az osztrák-magyar monarchia politikai földrajza és Európa főbb államainak ismertetése.

VII. Történelem.

Cél: Az egyetemes történet összefüggő áttekintése és a magyar történetnek a művelődéstörténettel egybekapcsolt ismerete.

A tananyag felosztása.

III. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Magyarország történetének áttekintése.

V. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Az ó-kor története, különösen a görög és római történet a nyugatrómai birodalom bukásáig.

VI. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A középkor története és az új korból a felfedezések, a tudomány és művészet ujjáébredésének és a vallási reformok s háborúk kora a westfáli békéig.

VII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A XVII. század a westfáli békétől és a XVIII. század, vagyis: a nemzeti háborúk, a fejedelmi absolutismus kora, és a francia forradalom története Napoleon bukásáig. A legujabb kor rövid történeti áttekintése után Európa és Amerika államai politikai földrajzának áttekintése.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Magyarország története, tekintettel a műveltségi és alkotmányi viszonyokra.

VIII. Matematika.

Cél: Biztosság a közönséges számokkal való számolásban. A matematika elemeinek összefüggő ismerete és lehető önállóság azoknak alkalmazásában.

A tananyag felosztása.

I. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A tízes számrendszer. A négy számolási művelet egész számokkal. A egész számok oszthatósága. Számolás közönséges és tizedes törtekkel. A métermérték ismertetése. Időszámolás.

II. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

Számolási rövidítések. Számtani műveletek korlátolt pontossággal. Az arányosság fogalma. Geometriai viszonyok és arányok. Egyszerű hármasszabály. Az olasz számolásmód. Százalékszámolás.

III. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Összetett hármasszabály. Kamatszámolás köznapi és kereskedelmi alkalmazásokkal; határidő-számolás; láncszabály; az arányos osztás; egyszerűbb elegyítési feladatok megfejtése; a legfontosabb külföldi pénznemek megismertetése és átszámítása; a váltók leszámítolása.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

Bevezetés az algebrába. Összeadás és kivonás egész számokkal; sokszorozás egész számokkal, kiterjeszkedve a kéttag négyzetének és köbének képzésére. Osztás egész számokkal; a geometriai haladvány mint osztási eredmény; ugyanazon műveletsorozat tört számokkal. Az elsőfoku egyenletek egy ismeretlennel, kiterjeszkedve az arányok tanára.

V. OSZTÁLY, hetenkint 5 óra.

a) Első foku egyenletek két és három ismeretlennel. Kéttaguaknak magasabb pozitív egész hatványai (Pascal-féle háromszög). Számítási haladvány. Négyzetgyök és az ismeretlenek kiszámítása másodfoku egyenletekben; köbgyök; számolás gyökjelekkel.

b) Planimetria.

VI. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

a) A hatványozás általánosítása (negatív kitevők és alkalmazásuk a tízes számrendszerben. Számrendszerek: tört kitevők.) A logaritmikusok. A Briggs-féle logaritmikusok; műveleti szabályok; logaritmikusok kiszámítása és számolás logaritmikusokkal.

A geometriai haladványok elmélete és alkalmazásai: kamatos kamatszámítás, kölcsönök törlesztése.

b) Trigonometria, stereometria (a szögletes testek ismertetése.)

VII. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

a) A másodfoku egyenletek teljes elmélete; a harmadfoku egyenletek megoldása. Végtelen geometriai haladvány. Határozatlan elsőfoku egyenletek. A kapcsolóstan elemei és a binomi tétel pozitív egész hatvány-kitevőkre.

b) Stereometria (a gömbölyű testek ismertetése.) A sphaerikus trigonometria. Algebrai kifejezések graphikus ábrázolása. A pont koordinátái. Az egyenes és a kör egyenletei.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Analytikai geometria. Az egyenes és a kör részletesebb tárgyalása; geometriai helyek; a kúpszeletek egyenletei. A matematika rendszeres ismételése.

IX. Természettudomány.

Cél: A természet tárgyainak szemlélése és az élet jelenségeinek megfigyelése alapján azon törvények ismerete, melyek a természet

három országban főleg szerepelnek. Magyarország legközönségesebb ásványainak, növényeinek és állatainak, valamint egyes világrészek jellemző állatainak és növényeinek ismertetése. Földünk szilárd kérgének alkotása, változásai és a szerves élet fokozatos fejlődésének korszakai.

A tananyag felosztása.

I. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Az első harmadban a fontosabb gyümölcsfák és a házi állatok szemléltető ismertetése. A II. harmadban a téli zöld fenyők; az emberi lakások közelében és a mezőkön tartózkodó emlős állatok. A tavaszkezdetén a virító növények ismertetésével a virágos növények testrészei. A III. harmadban a virágos növények folytatása; az erdei állatok és a házi szárnyasok.

A földrajzi oktatás szempontjából a megfelelő állatok és növények.

II. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Majmok, tengeri emlősök, erszényesek. Madarak, tartózkodáshely szerint csoportosítva rokonaikkal együtt. Teknősbéka, krokodil, gyík, kígyó, bika, halak, csiga, kagyló, rovarok, pók, rák, százlábu, giliszta, koráll, csillagállat. Tavaszkor a virító fák és bokrok ismertetése. A földrajzi oktatás kiegészítéséül a megfelelő állatok és növények.

V. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Növénytan. A virágos növények morphológiája; a gyümölcsformák. A mikroszkop alkalmazása a növények szerkezetének tanulmányozásában: a sejt, a szövetek, az edények. A növény élete. Az osztályozás és csoportosítás elvei; a kettős nomenclatura. A virágtalan növények legfontosabbjai. Linné rendszere (Jussieu, De Candolle, Endlicher rendszerének vázlata.) A virágos növények főbb csoportjai, kiváló tekintettel a magyarországiakra. Az egyes növényregiók vázlata.

VI. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Állattan. Az állatok testének szerkezete és élete a szervek leírásával az ember megfelelő szerveinek bővebb tárgyalása alapján. Az állattörzsek (typus) főbb csoportjai, különös tekintettel a Magyarországon élő közönségesebb állatfajokra. A gerinczesek tárgyalásának alapját az ember képezi; az emlősök s különösen a főemlősök (primates) csoportjában az ember testviszonyai anthropologiai szempontból tárgyalandók, vonatkozással az emberfajtákra és a hozzá legközelebb eső állatokra.

VII. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Ásványtan. A krystallographia rövid ismertetése. Jellemző physikai és chemiai sajátságok. Az iparban és a közéletben előforduló

fontosabb ásványok ismertetése, különös tekintettel a hazai és más országai nevezetesebb lelőhelyekre. A geológiából: a Föld mint bolygó, s a felületének változására befolyó tényezők. A kőzetek. A szerves élet fejlődésének korszakai a jellemző állatok és növények szerint.

X. Természettan.

Cél: A természeti tűnemények kísérletek alapján felismerhető és az elemi matematika segítségével formulázható törvényeinek ismerete, kiterjeszkedve a kosmikus tűneményekre.

A tananyag felosztása.

III. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

a) A physika azon fejezetei, melyek a physikai és matematikai földrajznak és a chémiának megérthetésére szükségesek. A főbb erők: nehézség, cohaesio és affinitas fogalma. A halmazállapotok jellemzése és szilárd, folyós gáznemű testek tulajdonságai. A hő tűneményei. A fény visszaverődése és törése. A delejesség és villamosság tűneményei.

b) A matematikai és physikai földrajzból a legszükségesebb elemi ismeretek.

VII. OSZTÁLY, hetenkint 4 óra.

Kísérleti alapon és elemi mennyiségtani bizonyításokkal: a mechanika, a hangtan és fénytán.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 5 óra.

Kísérleti alapon és elemi mennyiségtani bizonyításokkal: a hőtan, az elektromosság és mágnesség tana. A kosmographia elemei.

XI. Vegytan.

Cél: Bemutatott kísérletek alapján az elemeknek, a fontosabb vegyületeknek, valamint a nevezetesebb chemiai fogalmaknak és tűneményeknek ismertetése.

A tananyag felosztása.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Bevezető rész. A közéletben előforduló ismeretesebb anyagokból mint a levegő, víz, konyhasó, mészke, agyag, bor ecet, vérlugsó stb. kiindulva a fontosabb szervetlen és szerves vegyületeknek megismertetése.

V. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

A gáznemű vegyületeknél mutatkozó térfogati és súlyviszonyoknak kísérletek által való bemutatása, a vegysúly, a chemiai valentia és aequivalentia, valamint a vegyület, elegy és keverék fogalmainak megállapítása, a chemiai formuláknak megismertetése. A bázis, sav és só

fogalma. A minőleges és szinképelemzés módszereinek valamint a térfogat- és súly-elemzés lényegének megismertetése.

VI. OSZTÁLY, hetenkint 3 óra.

Az úgynevezett szerves vegyületek közül a cyánvegyületek, a nevezetesebb szénhidrogének, alkoholok, savak, aetherek, alkaloidák, a cserző és proteinanyagok. Az égés és erjedés tünetényei.

XII. Rajzoló és ábr. geometria.

Cél: A legfontosabb geometriai tételek ismerete és alkalmazása a geometriai rajzoláshoz módszeresen vezetett szemlélet és constructiv rajz alapján; az ábrázoló geometria alapvető feladatainak biztos ismerete és alkalmazása egyszerű műipari tárgyak ábrázolásában és árnyékaik meghatározásában.

A tananyag felosztása.

A) *Rajzoló geometria.*

I. OSZTÁLY, hetenkint 5 óra.

Planimetria i a l a k t a n. A legegyszerűbb síkidomok u. m. a három-, négy-, és sokszögek és a kör leírása. A congruentia, symmetria és hasonlóság fogalmának megállapítása. Az egyenes vonalú idomok területe.

Geometriai diszítványok a táblakra rajzolt minták után adott méretek szerint körzővel és vonalzóval; — utóbb megfelelő szabadkézirajz.

II. OSZTÁLY, hetenkint 5 óra.

S t e r e o m e t r i a i a l a k t a n. A legegyszerűbb testek u. m.: a kocka, hasáb, gúla, henger, kúp, gömb leírása. Az egyenes testek hálójának készítése. A congruentia, symmetria és hasonlóság fogalmának megállapítása. A síklapú testek felülete és köbtartalma. Az egyszerűbb síklapú testek és kombinációiknak távlati vagy axonometriai ábrázolása.

A geometriai diszítványrajz folytatása rendszeresen haladó táblai minták után adott méretek szerint körzővel és vonalzóval utóbb szabadkézzel; nevezetesen az egyenes és ferdeszögű maeander egyszerűbb alakzatai. A középponti sugárrendszerbe foglalt symmetrikus idomok. Köríves combinációk a négyzetben és körben.

III. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Constructiv planimetria. a) Egyenes vonalú idomok. Az egyenes vonalú idomok szerkesztése és másolása a congruentia és hasonlóság alapján. A geometriai diszítványrajz folytatása.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Constructiv planimetria. c) Görbe vonalú idomok. A körre vonatkozó alapvető feladatok, körivekből alakuló vonalak és diszitmények. A kúpszeletek, cycloisok és az Archimedes-féle csigavonal rajzolása. A gyakorlati felmérés egyszerűbb feladatai. A helyszinrajzolás elemei.

B) Ábrázoló geometria.

V. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

A szükséges stereometriai tételeknek esetről-esetre szemléleti alapon való tárgyalása.

a) Orthogonalis vetítéstan, A pont, határolt egyenes, síkidomok és síklapu testeknek (koczká, hasáb, gúla) egy és két képsíkon való ábrázolása könnyebb helyzeteikben. Idevágó egyszerűbb épületszervek ábrázolása.

VI. OSZTÁLY, hetenkint két 2 óra.

A térelemek ábrázolása és viszonylagos vonatkozásaik tekintettel a megfelelő árnyékszerkesztésekre. A képsíkok és téralakok helyzetváltoztatásai.

VII. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Síklapu testek ábrázolása, síkkal és egyenes vonallal való átmetszései, kifejtésük; megfelelő árnyékszerkesztések. Görbelapu testek (kúp, henger, gömb és forgó test) ábrázolása; síkkal és egyenes vonallal való átmetszései; érintő síkjaik, megfelelő árnyékszerkesztések. Alkalmazások a gyakorlat köréből.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

b) Perspectiva. Az eddig tárgyalt idomok ábrázolása az egyszerűbb módszerek szerint. Alkalmazások a gyakorlat köréből. A leg egyszerűbb geographiai fókuszálzatok szerkesztése.

XIII. Szabadkézi rajz.

III. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Cél: A szép iránti érzék felébresztése és művelése. A térbeli szemlélet és szemmérték fejlesztése. A műszaki ügyesség és ábrázoló képesség fejlesztése és gyarapítása.

A tananyag felosztása.

III. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Diszitményi alaktan. Köríves combinációk a négyzetben és körben. Hullám-, kigyó-, csigavonalak és combinációik. Az ovális. Stylizált levelek és virágok, melyek diszitményi motivumok gyanánt szol-

gálnak, mint a borostyán, tölgyfa, szőlő, akanthus, pálma levele: a lotos virága stb.

Egyszerű görög síkdiszítványok: palmetta stb. A stylnek és stylisationnak a tanulók képességéhez mért magyarázata. Egyszerűbb alakoknak emlékezetből való rajzolása.

IV. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Diszítványi alaktan. Szinezésre alkalmas síkdiszítványok rajzolása és szinezése: görög, arab, pompéji, renaissance stylben. A maeander összetettebb alakzataiban; fonadékdíszek, levél- és virágszalagok. Egyszerű domború ékítmények körrajzban. A stylfajok folytatólagos magyarázata. A szintan és színbeli összhang elemeinek fejtegetése. Emlékezetből való rajzgyakorlatok.

V. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Természet utáni rajz. Mértani testminták és testmintacsoportok távlati rajzolása, szemléltető módon előbb körrajzban, utóbb árnyékolva.

Egyszerű domború ékítményminták rajzolása körrajzban és egyszerűen árnyékolva. Szemléltető magyarázatok a távlattan és árnyéktan köréből. Emlékezetből való rajzgyakorlatok.

VI. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Domború ékítmények rajzolása teljes árnyékolással. Az emberi fejek rajzolása jó lapmintákról a szokásos felosztással, a részek arányainak magyarázata kíséretében.

VII. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

Gazdagabb domború ékítmények, stylszerű oszlopfők, pillérek, párkányok, konsolok ábrázolása különféle rajzmodorban. Közben az emberi fejnek válogatott rajzminták (esetleg jó mesterek reprodukált rajzai) nyomán való másolása.

VIII. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

A VII. oszt. tananyagának folytatólagos gyakorlása, féldomború és domború fejek rajzolása előbb körrajzban, utóbb teljes árnyékolással stb.

XIV. Szépirás.

I. OSZTÁLY, hetenkint 1 óra.

Folyó magyar- és német írás.

II. OSZTÁLY, hetenkint 1 óra.

Folyó magyar írás, tervi írás (ronde- és blockírás.)

XV. Tornázás.

Cél: Rendszeres gyakorlatokkal az ifjúság testi erejének, ügyességének összhangzatos fejlesztése és egészségének fentartása.

A tananyag felosztása.

I—IV. OSZTÁLY, hetenkint 2—2 óra.

A tanítás az osztálytornázás rendszere szerint vezetendő.

A) R e n d g y a k o r l a t o k. a) katonai rendgyakorlatok a m. k. honvédségi „gyakorlati szabályzat“ szerint: sorfelállítás, igazodás, fedezés, fordulatok helyben és járásközben, rendek- és kettős rendekbe fejlődés, kanyarodás.

b) tornázási rendgyakorlatok: sornyítások, mellé-, elé- és mögésorakozás, körzések, kör-, szög-, csiga-, kigyó- és ellenvonulások, kanyarodások ($\frac{1}{2}$ — $\frac{4}{4}$ és a közép körül.)

B) S z a b a d g y a k o r l a t o k. 1) Az állások (kivéve a vivóállást) és a fekvések; 2) a tagszabadgyakorlatokból az egyszerű és könnyebb összetett mozgások. E gyakorlatok könnyű házi szerekkel is végzendők (fabot, rúd, súlyzók,); 3) tovább haladási gyakorlatok: a járások (különös tekintettel a katonai járásra) műjárássok, futás (fokozatosan 6—10 percig) és egyszerű szökdelések; 4) a birkózási gyakorlatokból; az előkészítő birkózás és végre 5) a társas szabadgyakorlatok kettésével és hármasával.

c) S z e r g y a k o r l a t o k. Magas- és távolugrás, mély ugrás (egy test magasságnyról.) Rohamugrás, lengő kötélugrások, bakugrás (III IV. oszt.), vegyes ugrások a kápákkal ellátott támaszfán. Mászás függélyes és rézsutos póznán, kötelen és árboczon. Gyakorlatok függésben a rézsutos és vízszintes létrán, fokos árboczon fel- és lemenésben, alacsony nyújtón vegyes függésben és támaszban, korláton csak feszítő támaszban és függésben, gyűrűhintán függésben.

D) J á t é k o k. Labdázás, farkas és bárány, körfutás, szökdelő kör stb.

V—VI. OSZTÁLY, hetenkint 2 óra.

A tanítás csapatokban (erő és ügyesség szerint beosztva) történik. A csapatvezetők hetenkint egyszer külön képeztetnek.

A) R e n d g y a k o r l a t o k. a) A katonai rendgyakorlatokból a szakasz felállítása és egyszerű mozdulatai gyors lépés és futásközben is gyakorlandó (L. gyak. szabályz. II. feje. b) A tornázási rendgyakorlatokból az I—IV. osztályban felsorolt rendgyakorlatok lehető változatos összetételei, melyek mint felvonulások a sortest alakítására s különösen a szabadgyakorlatok kivételére alkalmasak.

B) S z a b a d g y a k o r l a t o k. 1) Állások és taggyakorlatok különféle összetételekben, szigorú tekintettel a plastikai alakzatokra, a gyors mozgásra és — nehezebb kézi szerek használata által — az izmok fokozott működésére. (A kézi szerek: súlyzók, vasbot, buzogány.) 2) A továbbha-

ladási gyakorlatok, összekötve taggyakorlatokkal egymásután és egy időben eltartó futás 15 perczig, gyors futás 125 méter távolságra gyakorlandó. Szökdelések álláscserével és kargyakorlatokkal. 3) A szabad birkózás különféle nemei. 4) Társas gyakorlatok: gulák, csoportozatok.

C) Szergyakorlatok. Magas- és távolugrás (szilárd akadályokon át kézi szerekkel is). Mélyugrás állásból és függésből ($1\frac{1}{2}$ —2 test magasságnyról). Rohamugrás (a deszka 60 fokig emelhető.) Rúdugrás, bak- és lóugrások. A mászás nehezebb nemei, kitartó mászás. Gyakorlatok a rézsútos és vízszintes létrán (a felső oldalán is.) Magas nyujtón az alapgyakorlatok, alacsony nyujtón alugrások. Korláton nyaktámaszban is, gyűrűhintán függésben és támaszban.

Kivánatosak az ugróasztalon és rugódeszkán való gyakorlatok továbbá a gerely- és kődobás, a súlyemelés és a korong (discus)-vetés

D) Kirándulások alkalmával a labdázás, kitartó járás, lovagjátékok és a természeti akadályok legyőzése különösen gyakorlandó.

Az órák táblázatos kimutatása.

Sorszám	Tantárgy	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
1	Vallástan	1	1	1	1	1	1	1	1	8
2	Magyar nyelv s irodalom .	6	5	3	3	3	3	3	3	29
3	Német nyelv »	4	4	3	3	3	2	2	2	23
4	Francia nyelv »	—	—	5	5	4	4	3	3	24
5	Bölcsészet	—	—	—	—	—	—	—	3	3
6	Földrajz	3	3	—	3	—	—	—	—	9
7	Történelem	—	—	3	—	3	3	3	3	15
8	Mathematika	3	4	3	4	5	4	4	3	30
9	Természetrajz	2	2	—	—	2	3	3	—	12
10	Természettan	—	—	3	—	—	—	4	5	12
11	Vegytan	—	—	—	3	3	3	—	—	9
12	Rajzoló és ábrázoló geom.	5	5	2	2	2	2	2	2	22
13	Szabadkézirajz	—	—	2	2	2	2	2	2	12
14	Szépírás	1	1	—	—	—	—	—	—	2
15	Tornázás	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	Összesen . .	27	27	27	28	30	29	29	29	226
	Osztályonkint hány tantárgy?	9	9	10	10	11	11	11	11	

IV.

Adatok a tanoda történetéhez.

1. Jelentés a lefolyt tanévről.

A felvétel szabályszerűen august. hó 30., 31. valamint szept. 1-ső napján történt. Ugyan e napokon voltak a javító és felvételi vizsgálatok is.

Szeptember 2-án tartatott meg az ünnepélyes „Veni Sancte“ a róm. kath. tanulók számára, melyet az osztályrendezés és a fegyelmi szabályok kihirdetése követett; szeptember 3-án a rendes tanítás vette kezdetét és tartott, megszakítás nélkül f. é. június hó 14-ig.

Növendékeink száma ez évben a tavalihoz képest állandónak mondható, miután a nyilvános tanulóké ez évben 218, míg az 1885/6-ban 221 volt.

A tanári karban változás történt, a mennyiben Latkóczy Mihály volt próba-éves, a ki az I. b) osztályban a magyar és német ny. tanításával megvolt bízva az eperjesi gymnasiumhoz neveztetett ki. Hahnenkamp Rezső a mathesis rendes tanára pedig a sopronyi áll. keresk. akadémiához igazgatónak neveztetvén ki, tanodánktól megvált 16 évi buzgó munkálkodása után; személyében tantestületünk a tanítás hivatott és buzgó tényezőjét veszítette; s habár más hatáskörre terjed is ki új működése, a nyilvános tanügy nem veszít, miután ő tovább is ennek hű munkatársa marad; tartson meg bennünket szíves emlékében, amint mi is megemlékezünk a tudomány kiváló terjesztőjéről!

Helyére dr. Baümel Ede zombori gymnasiumi rendes tanár, hasonló minőségben helyeztetett át. — Az eddig is szigorúan alkalmazott reáliskolai tantervben előirt követeléseket a lefolyt tanévben pontosan tartottuk szem előtt, különösen segítették elő ezt a vall. és közokt. ministerium által kiadott utasítások, melyek a kitűzött tananyagnak cél tudatos feldolgozását és módszertani kezelését pontosan előírják. Az intézetünkben elért eredmény különösen kielégítő a II. és III. osztály-

ban; kevésbé kielégítő az I. osztályban, mi azonban azon körülménynek tulajdonítandó, hogy a felvett tanulók közül 19 ismétlő volt és számosan a többiek között is a magyar nyelvbeni ismeretekben rendkívül szegények. Az összeredményt e jelentés végével álló kimutatások tüntetik fel.

A tanulók vallásuk által parancsolt hitgyakorlatokat hittanáraik utasításai szerint végezték. A róm. kath. ifjúság minden vásár- és ünnepnapon a szent misét hallgatta; háromszor végezte a szent gyónást és ugyanannyiszor járult az Úr asztalához; részt vett az úrnapi körmeneten is. Az evang. tanulók husvét után a confirmationalis oktatásban részesültek és először vették fel az Úr vacsoráját. A zsidó tanulók is a rendtartás által előirt napokon ünnepjeik megtartása céljából az iskola látogatástól felmentettek.

A róm. kath. vallásu tanulók hittani vizsgálatainál főt. Póda Endre apát-plébános úr mint püspöki biztos elnökölt; a többi felekezetű vallástani vizsgálatok az illető hitközségek elnökei jelenlétében tartattak meg.

A tanári kar tagjainak egészségi állapota nem volt oly kedvező mint máskor, a mennyiben többeket a tanárok közül így Hauser Károlyt, Dr. Wallner Ignáztot és Dr. Baümel Edét helyettesíteni kellett. A tanulóknak egészségi állapota is sok kívánni valót hagyott a mennyiben részint thyphosus bajok-, részint pedig az egyes tanulók kanyaró-, vörheny- vagy himlőben megbetegedvén az iskolától hosszabb ideig távol tartattak. A rövidlátás nálunk is, úgy a mint az országszerte is tapasztalják mind jobban terjed és az általános egészségügyi közegek figyelmét magára vonta. Többé kevésbé ismereteseek általában azon körülmények, melyek ezen bajnak létrejöttét okozzák: Rajzok, kis betűkkel való írás, színezések, hiányos világítás, rossz tartás. Ezekhez járul még némely orvosok szerint a táplálkozás, lakás és más egyéb bajok valamint az esetleges rövidlátás vagy látógyengeség öröklése is. Mindezen a mennyire a körülmények és hatásköre engedi, eddig is iparkodott javítani az iskola, de többé kevésbé eredmény nélkül. Remélünk kell azonban miszerint a nagym. vallás. és közokt. m. kir. ministerium által a jövő tanévtől kezdve behozandó intézeti orvos szervezése e bajon is segíteni fog némi képen, feladata lévén majd nem csak rámutatni a különböző bajokra, hanem azon eszközöket és módokat is megnevezni, melyekkel segítség lehető lesz. Meg vagyok győződve róla, hogy szakférfi- és iskolai hivatalos közeg által való együttes felterjesztésünkre a nagym. vall. és közokt. m. kir. ministerium a hygienia által parancsolt szükséges költségektől sem fog visszariadni. De az iskola is megfogja tenni kötelességét gondja lévén arra, hogy a szabadkézi- és mértanirajz órák lehetőleg a napnak világosabb: déli óráira essenek; lelkiismeretesen fogja ellenőrizni az írásbeli dolgozatokat, úgy tekintettel a sok helyt nagyon is gyarló lakási viszonyokra a házi munkálkodást is. A tanári testületre bizott ifjúság iránti szeretet és jó akarat a kérdéses esetek-

ben alkalmazandó eszközök jó eredményét annál is inkább engedi remélnünk, hogy a bajok előtte ismereteseek és az egészségügy kérdéseit éber figyelemmel kísérvén azok szerint intézkedik majd.

Habár a mennyire lehet tartózkodunk minden teljesen nem indokolt szünnapoktól, kötelességünknek tartjuk az olyan ünnepek megtartására befolyjni, melyek a tanuló ifjúságban a vallásos érzület, a homagialis hűség és hazaszeretet fejlesztését elősegítik. Ugyanezen okoknál fogva tartottunk a lefolyt tanévben: Budavár bevételére emlékeztető beszédet, megjelentünk ő Felségeik neve napján a hálaadó isteni tisztelöten; megtartottuk ő Felsége urunk és királyunk koronázási évfordulóján az arról megemlékező iskolai ünnepélyt; ő Ementiájának az esztergomi bibornok-herczeg primás 50 éves áldozári évfordulóján az összes kath. ifjúsággal a hálaadó isteni tisztelöten megjelentünk. Különös ünnepélylyel történt a tanév megnyitása és a tanuló ifjúság elbocsátása.

A tanári kar őszinte óhajainak adott kifejezést Ő Excellentiájának Trefcrt Agoston vall. és közokt. m. kir. minister urnak 70. évfordulója alkalmából, Hauser Károly rajztanárunktól való díszemléklappal felszerelt és Printz könyvkötő által készített albumban, melyet személyesen át adni jelentést tevő szerencsés volt.

Dr. Németh Antal kir. tanácsos és tankerületi főigazgató ur tanódnkat három ízben látogatta meg és az osztályok tanóráin megjelenvén a tanítás és tanulás eredményét figyelemmel kísérte, végre pedig febr. hó 9-én tartott értekezleten tapasztalatainak kifejezést adott. Megjelent még dr. Ásbóth Emil ministeri biztos úrral a junius hó 24-én tartott érettségi vizsgálaton.

Az ifjúsági önképző- és olvasó-kör az idén is serényen, habár nem olyan szép eredménynyel folytatt a működését mint a múlt tanévben, (l. az önképző-kör jelentését).

Szertáraink az utóbb mellékelt kimutatás szerint ismét tetemesen szaporodtak, ez alkalommal különösen ki kell emelni Graf Adolf lékai erdőmester, valamint Vutskics János boldogasszonyi tisztartó urakat, kik szebbnél szebb a terményrajzi szertár számára készített tárgyakat küldeni szívesek voltak. Fogadják ez alkalommal a tanoda nevében mélyen érzett köszönetemet.

Junius hó 2-án megtartottuk a szomszéd Balf község fürdői helyiségében tavaszi ünnepélyünket, melyre a folytonosan fenyegető idő daczára a tanuló ifjúság barátjai és pártolói megjelenvén ünnepélyünket tetemesen emelték.

Az év-végi vizsgálatok junius 16-ikától bezárólag 23-áig, tartottak.

2. Jótékonysági rovat.

a) Ösztöndíjasok.

1. Deutsch Miksa V. oszt. tan. Rosenfeld-féle alapítvány	125	frt.
2. Domonkos Kár. VII. oszt. t. Ramazetter »	100	frt.
3. Hasenauer Emil III. oszt. t. Patzenhofer Conrad »	100	frt.
4. Jermanin József V. oszt. tan. Rosenfeld-féle »	125	frt.
5. Stefán Kálmán VII. oszt. tan. » » »	125	frt.
6. Stern József IV. oszt. tan. » » »	125	frt.
7. Wagner Zsigm. II. oszt. tan. soproni főreálisk. »	150	frt.
Összen	850	frt.

A jövő tanév kezdetén kiadandó lesz: a) két Rosenfeld Jakab és két Rosenfeld Katalin féle 125 frtos ösztöndíj; folyamodhatnak szorgalmas, jó erkölcsű és valóban szegény tanulók valláskülömbőség nélkül; b) egy Patzenhofer Conrad-féle 100 frtos ösztöndíj. Az összes kérelmek Soprony v. tanácsához czimezve, folyó évi szeptember hó 30-áig, szegénységi- és a lefolyt tanév-ről szóló isk. bizonyítvánnyal felszerelve a polgármesteri hivatalnál benyújtandók. E határidőn túl érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

b) Ifjúsági takarékpénztár.

Bevétel:

1886. évi jun 30-án volt az összes betét	48	frt	52	kr.
évi kamatok	2	frt	20	kr.
Összesen	50	frt	72	kr.

Kiadás:

helybeli tak. s kölcs. egyletben 4315 sz könyvecskére elhelyezve	50	frt	72	kr.
Összesen	50	frt	72	kr.

Kelt Sopronyban, 1887. évi jun. 20-án.

Weinhardt Ferencz s. k.
az ifj. takarékpénztár gondnoka.

c) »Deák Ferencz« ösztöndíjalap.

Bevétel:

1886. évi jun. 30-án volt az alap vagyona	757	frt	—	kr.
19 db. magyar kölcsönjáradéki szelvény	40	frt	—	kr.
elhelyezett tőke után járó évi kamatok	2	frt	43	kr.
tavaszi mulatság pénzfölöslegéből	5	frt	37	kr.
Steiner András IV. o. t.	1	frt	—	kr.
III. osztály gyűjtése: (Eitner E. 1 frt. Karl J. 50 kr., Kohn J. 1 frt. Vittnyédi J. 1 frt	3	frt	50	kr.

II. osztály gyűjtése: (Bergmann J. 40 kr., Eitner G. 20 kr., Tóth K. 15 kr., Horváth I. 20 kr., Kohn M. 10 kr., Lőrinczi F. 25 kr., Meller M. 10 kr., Takács G. 20 kr., Zawrzel H. 20 kr.)	1 frt 80 kr.
Összesen	811 frt 10 kr.

Kiadás :

8 drb 100 frt értékű 5 ⁰ / ₀ -os kölcs. járadék papir	717 frt 77 kr.
helybeli tak. s kölcs. együletben 5984 sz. könyvecskére elhelyezve	93 frt 33 kr.
Összesen	811 frt 10 kr.

Kelt Sopronyban, 1887 évi jun. 20.

Weinhardt Ferencz. s. k.
az ösztöndíjalap gondnoka.

E célra adtak még Tek. Soprony vármegye 50 frtot; Haidenwolf János 1 frt 15 kr. Lőrinczy Ferencz 1 frt. Vitnyédy József 60 krt. Tamás Jenő 1 frtot.

a) A főreáliskolai segélyegyesület.

A segélyegyesület ez évi működésének eredménye a következő:

Bevétel.

1. Az 1885/6. számadás szerint maradt készpénzben 107 frt 68 kr.
2. A sopronyi takarékpénztár és kölcsönegylet 1886/7. évre 5 „ — „
3. A jánosházai takarékpénztár az 1885/6. évre 5 „ — „
4. Rendes tagsági díjakat a) **helyben:** Kőmáli Flandorffer Ignác 5 frt, Vértsolugi Rupprecht János 5 frt, Weisz József E. L. 5 frt, Láng Frigyes 2 frt, Wagner Zsigmond 2 frt, Kokal Francziska 2 frt, báró Boxerg uró 2 frt, Jobb Antal 2 frt, Ongaro Giaeomo 2 frt, Ofner János 2 frt, Frank Tófor 2 frt, Gallaunner Antal 2 frt, Germitsch Antal 2 frt, Heiszler I. M. 2 frt, Jany Ferencz 2 frt, Stark Lajos 2 frt, Bauer Antal 2 frt, dr. Beck Gusztáv 2 frt, Hering Zsigmond 2 frt, Hess Mayer 2 frt, Kerpel Mór 2 frt, Kluge Lajos 2 frt, Lenk Adolf 2 frt, Löffler János 2 frt, Meller Manó 2 frt, Pfeiffer Felix 2 frt, Potyondy Miklós 2 frt, Salamin Leo 2 frt, Schachinger Nándor 2 frt, Schlesinger Lipót 2 frt, Schöll Gusztáv 2 frt, Geyschlager Adolf 2 frt, Schwartz Károly 2 frt, dr. Schreiner Károly 2 frt, Spiesz Antal 2 frt, Stadler Lajos 2 frt, Steiner Ignác 2 frt, Stiegler Gusztáv 2 frt, Thiering Cyula 2 frt, dr. Toepler Károly 2 frt, Vaniss Adolf 2 frt, Vaniss Lajos 2 frt, dr. Winkler Adolf 2 frt, Zalka Mihály 2 frt. . . . 97 frt — kr.
- b) **vidéken:** Holczinger József Acsád 2 frt, Zöhls József 2 frt, Szalay Mihály Tormás 2 frt, Moser Vincze Monyorókerék 2 frt, Becker Antal Pölöske 2 frt, Thier Mária Budapest 6 frt, Endrődy Mihály Und 2 frt, Kirchbaum Manó Pinnye 2 frt, Karl József Darufalva 2 frt, Fügi Béla Kis-

45 frt — kr.

5. Pártoló tagsági díjat b) helyben: Vértsolugi Rupprecht Kálmán 5 frt, Stiny Lénárd 1 frt, Bischitz Lipót 1 frt, Bischitz Lipót 1 frt, Iby Mária 2 frt, Vaszary Sándorné 1 frt, Meller Lázár 1 frt, Zawrzal Henrik 2 frt, Kerpel Mór 2 frt, Lenk Adolf 2 frt, Guggenberger Ede 1 frt, Frischmann Jakab 1 frt, Klaber Albert 1 frt, Zügn Mihály 1 frt, Ofner János gyűjteménye 2 frt 40 kr., Hoffmann Zsuzsánna 1 frt, Thassy Imre 2 frt, Trogmayer Károly 1 frt, Kucharszky Antal 1 frt, Paár András 1 frt, Klaber Mór 1 frt, Rozinek Adolf 1 frt, Fuchs Mór 1 frt, Wiener Zsigmond 1 frt, Zundel Kristóf 50 kr., Blum Náthán 1 frt,	35 frt 90 kr.
b) vidéken: Szalay Mihályné Tormás 1 frt, Grubitsch János Császárfalva 2 frt, Bichler Henrik Zalabér 2 frt, Páli Zsigmond Ács 2 frt, Kohn Sándor Farád 2 frt, Endrődy Mihály Und gyűjteménye 1 frt 67 kr., Csepreghy János Csepreg 2 frt, Jugovics Lénárd Répcze-Szemere 2 frt, Horváth József Bük 2 frt, Tóth István Ostfi-Asszonyfa 2 frt, Bruckner Márton Muzsay 1 frt, Salamon Ilona Csepreg 1 frt, Jezsó György 2 frt, Wulanits József 2 frt, Rohacsek Márton 2 frt, Klimacsek István 1 frt, Jezsó Mihály 50 kr. Dingha, jegyző, Ó-Tura 50 kr., Süttő János Devecser 2 frt, Steinberger Arnold 1 frt, Fried J. 1 frt, Katz József 50 kr., Zabóky Alajos 50 kr., Mautner Adolf 50 kr., X. Y. 20 kr., Zala-Egerszeg, Behovits József Tétény 1 frt, Nabinger 5 frt, Schey Jakab 1 frt, Béruradalom 5 frt, Kóbor Pál 1 frt, Führinger György 1 frt, Mayer Antal 1 frt, Goldstein Emma 1 frt, Schey Ignác 1 frt, Mayer József 1 frt, Urányi György 1 frt, Deutsch M. 1 frt, Könczöl Antal 1 frt, Naschauer F. 5 frt Boldogasszonyról; Kugler László, New-York 5 frt, Szabó Albert, Hidegkut 2 frt, Guzmits János, Csepreg 1 frt, Fáber Oszkár, Pusztá-Család 1 frt, Haydenwolf János, Nagy-Marton 1 frt, Zollschan Salamon, Nyék 1 frt, Ringauf János, Hasfalva 1 frt.	72 frt 37 kr.
6. Sopronymegye a nemesi pénztárból	50 » — »
7. Az 1000 frtnyi földtehermentési kötvény évi kamatja . .	48 » 80 »
8. A három darab Tisza-szabályozási kötvény évi kamatja .	12 » — »
9. Az 1700 frt papíráradék kötvény évi kamatja	85 » — »
10. A sopronyi takarékpénztár 3235 sz. betét könyvecske után járó egész évi 50 ⁰ / ₀ kamat	15 » 14 »

11. A sopronyi takarékpénztár 4531 sz. betét könyvecske után járó egész évi 5 ⁰ / ₀ kamat	9 » 57 »
12. A sopronyi takarékpénztár 4621 sz. betét könyvecske után járó egész évi 5 ⁰ / ₀ kamat	9 » 83 »
13. A soproni kereskedelmi és iparszövetkezet 24. sz. betét- könyvecske után járó 5 ⁰ / ₀ kamat	1 » 12 »
Összesen	599 frt 41 kr

Kiadás.

1. A sopronyi segélygyülekezet pénztárába a 24. sz. betéti könyvecskébe elhelyeztetett	200 frt — kr.
2. Ugyanoda ezen betét után járó kamat	1 » 12 »
3. A megszerzett betéti könyvecske után fizettetett	— » 10 »
4. Egy beszerzett 100 frtos papíráradék kötvényért fizettetett	88 » 25 »
5. Ezen kötvény után járó kamattérítés	2 » 34 »
6. A takarékpénztár 3235. sz. könyvecskében elhelyeztetett	15 » 14 »
7. A » 4531. » » »	9 » 57 »
8. A » 4621. » » »	9 » 83 »
9. Dr. Kárpáthi Károly titkárnak irodai költségek fejében	7 » 89 »
10. Pénzes levelek kiváltására	— » 33 »
11. Az egyesület szolgájának a helybeli tagsági díjak beszédeseért	6 » — »
12. Prikoszovics Gábor IV. és Balogh János II. oszt. tanulók népkonyhai étkezési bárczákra	62 » 64 »
13. Szabó Károly II. oszt. tan. 15 frt, Márton István II. oszt. tan. 5 frt, Gisella Gusztáv I. oszt. tan. 10 frt, Domonkos Károly VII. oszt. tan. 15 frt, Wenczel József I. oszt. tan. 5 frt, Janisch Ferencz I. oszt. tan. 10 frt és Kohn Illés VIII. oszt. tan. 5 frt fizettetett ki segélyösszeg fejében	65 » — »
14. Pénztári készlet	131 » 20 »
Összesen	599 frt 41 kr.

Vagyonállás kimutatása 1887. évi június hó 1-jével.

1. 1 darab 1000 frtról szóló 4226. sz. soproni földtehermen- tési kötvény à 105 frt	1050 frt — kr.
2. 3 drb Tisza-szabályzási kötvény 3264, 047, 2541, 078 és 2548,020 à 123 frt 25 kr.	369 » 75 »
3. 1 drb 1000 frtról szóló papíráradék kötvény C. 112,234. à 88 frt 10 kr.	881 » — »
4. 1 drb 500 frtról szóló papíráradék kötvény B. 75893 à 88 frt 10 kr.	440 » 50 »
5. 3 drb 100 frtról szóló papíráradék kötvény A. 20104, 20105 és 224,667 à 88 frt 10 kr.	264 » 30 »
6. 1 drb sopronyi takarékpénztári könyvecske 3235 sz. alatt 5 ⁰ / ₀	348 » 89 »

7. 1	•	•	•	•	4531 sz.	•	•	220	•	69	•
8. 1	•	•	•	•	4621 sz.	•	•	226	•	95	•
9. 1	•	sopronyi segélyszövetkezeti pénztári 24. sz. könyvecske						201	•	12	•
10. A fent kimutatott pénztár maradéka	•	•	•	•	•	•	•	131	•	20	•

Összesen . . 4134 frt 40 kr.

azaz négyezeregyszáz és harmincznégy forint és 40 kr. osztr. értékben.

Sopron, 1887. június 1-én.

Ulber Máttyás,
pénztáros.

c) Az eperjesi tűzkárosultak javára adakoztak:

I. osztály: Bakó Samu 20 kr., Bischitz Arnold 20 kr., Blum József 12 kr., Buresch Lajos 20 kr., Daniel Emil 10 kr., Dobrovits Gusztáv 12 kr., Ernst Hugo 10 kr., Faber János 10 kr., Fáber Sándor 10 kr., Fuchs Ernő 20 kr., Gallus Géza 25 kr., Gálos Krístóf 10 kr., Gizella Gusztáv 15 kr., Goldschmidt Arnold 10 kr., Granitz Lipót 10 kr., Hacker Manó 80 kr., Haydenwolf János 20 kr., Hainzmann Samu 20 kr., Heimler Henrik 20 kr., Janisch Ferencz 15 kr., Kaier Robert 15 kr., Kern Géza 10 kr., Klaber Zsigmond 30 kr., Krausz Sándor 20 kr., Kremser Gyula 20 kr., Láng Gusztáv 20 kr., Löffler Rezső 1 frt, Löwy Károly 20 kr., Matusidesz János 10 kr., Ofner József 40 kr., Paar Henrik 20 kr., Pály Dezső 30 kr., Pály Gyula 30 kr., Pacher Lajos 50 kr., Rauhofer Máttyás 50 kr., Reichl Mihály 10 kr., Ringauf György 20 kr., Rosineck Adolf 10 kr., Schranz Imre 30 kr., Schricker Frigyes 10 kr., Schügerl Sándor 30 kr., Stigel Ferencz 20 kr., Sütő Lajos 12 kr., Triszka Sándor 10 kr., Unger Nándor 20 kr., Wenzel József 10 kr., Wiener Benő 10 kr., Zámolyi József 10 kr., Zollschan Mórítz 10 kr., Zöls Arthur 10 kr., Zundel Károly 10 kr., Weinbara 9 kr. 11 frt 15 kr

II. osztály: Bakó János 20 kr., Bergmann József 20 kr., Bischitz Adolf 20 kr., Breiner Benő 10 kr., Cifrák Kálmán 20 kr., Eibeck Ferencz 30 kr., Eitner Gusztáv 20 kr., Endrődy Kálmán 20 kr., Fóth Kálmán 10 kr., Frank Ágost 40 kr., Graf Adolf 40 kr., Hacker Gyula 10 kr., Hilscher János 30 kr., Horváth Antal 20 kr., Huszár Kálmán 20 kr., Huszy Emil 20 kr., Iby Adolf 25 kr., Jobb József 50 kr., Károlyi Emil 10 kr., Karnitscher János 10 kr., Kohn Miksa 20 kr., Kucharssky Rezső 10 kr., Lőrinczy Ferencz 20 kr., Marton Géza 10 kr., Meller Miksa 20 kr., Mittermayer Máttyás 10 kr., Moldauer Henrik 20 kr., Németh Károly 10 kr., Ongaro Péter 10 kr., Pápa Pál 5 kr., Paukovics Adolf 20 kr., Prikoszovics Gábor 10 kr., Rupprecht Iván 2 frt, Salamon Sándor 10 kr., Schlesinger Lajos 20 kr., Szabó Károly 20 kr., Szabó Tibor 30 kr., Takács Gusztáv 20 kr., Tóth János 30 kr., Trogmayer Gyula

10 kr., Ullmann Zsigmond 10 kr., Voit Ferencz 5 kr., Wagner Adolf 20 kr., Wagner Zsigmond 20 kr., Wannerer Ferencz 50 kr., Zawrzel Henrik 1 frt, Zeich Péter 10 kr., Zügn Mihály 10 kr. 11 frt 95 kr.

III. osztály: Babka Gyula 20 kr., Balogh János 10 kr., Dobrovits Mihály 20 kr., Eitner Ede 20 kr., Frischmann Albert 20 kr., Grubits Antal 20 kr., Guggenberger Ede 10 kr., Hasenauer Emil 50 kr., Hauser Simon 10 kr., Hoffmann Frigyes 25 kr., Jaeger Artur 15 kr., Jobb Antal 50 kr., Karl János 20 kr., Károlyi Antal 10 kr., Kirschbaum Manó 20 kr., Klaber Gyula 20 kr., Kohn Jenő 20 kr., Láng Frigyes 25 kr., Lenk Adolf 20 kr., Loeb Béla 15 kr., Lövenstein Sándor 20 kr., Meller Károly 20 kr., Moser Gyula 10 kr., Philipp Emil 10 kr., Rosenberg Ede 10 kr., Thassy Imre 20 kr., Vittnyédy József 20 kr., Vucskits János 50 kr., Weiser Isidor 20 kr., Zawrzel Ernő 1 frt 7 frt — kr.

IV. osztály: Becker Ádám 60 kr., Bischitz Samu 30 kr., Eybeck Aladár 50 kr., Frankl József 20 kr., Freund Emil 30 kr., Jezsó György 20 kr., Kerpel Vilmos 50 kr., Kohn Ármin 10 kr., Meller Hugó 20 kr., Nagy Rezső 1 frt, Simonis Mihály 50 kr., Schlesinger Aladár 50 kr., Spiegel Ferencz 50 kr., Steiner Ferencz 1 frt, Stern József 20 kr., Steszl Rezső 10 kr., Sztrokay György 1 frt 50 kr., Tamás Jenő 1 frt, Vaszary Lajos 50 kr., Krausz Béla 50 kr. 10 frt 50 kr.

V. osztály: Bichler Gyula 40 kr., Deutsch Miksa 20 kr., Dreschler Frigyes 20 kr., Fügi Imre 40 kr., Jugovits Lajos 20 kr., Mondschein Lipót 20 kr., Nussbaum József 40 kr., Steiner András 30 kr. 2 frt 30 kr.

VI. osztály: Bayer Róbet 30 kr., Bruckner Lajos 20 kr., Frank Lajos 50 kr., Fürst Jakab 30 kr., Lähne Hugó 1 frt, Nitschmann Jenő 50 kr., Pöttschacher Adolf 20 kr., Schlesinger Miksa 20 kr., Stiny József 1 frt, Straner Camillo 50 kr., Wallenstein Gyula 30 kr., Weisz Lipót 10 kr. 5 frt 10 kr.

VII. osztály: Dobai István 50 kr., Domonkos K. 50 kr., Klobusitzky Tibor 2 frt, Kokál Károly 1 frt, Mayer Adolf 50 kr., Patzenhofer Alfred 5 frt, Radakovics Ödön 50 kr., Rössler Pál 1 frt, Salamin Oszkár 1 frt, Schulhof Lipót 50 kr., Stefán Kálmán 50 kr. 13 frt — kr.

VIII. osztály: Fendt K. 30 kr., Hess Henrik 30 kr., Kohn Illés 30 kr., Kugler Géza 30 kr., Karsay Lajos 30 kr., Korzicska János 30 kr., Ludwig Ferencz 30 kr., Moldauer Károly 30 kr., Salamon István 30 kr., Scheiber József 20 kr., Simonis Ferencz 80 kr., Szalay Géza 30 kr. 4 frt — kr.

A tanári kar adakozása 13 „ 27 „

Főösszeg 78 frt 27 kr.

3. Tanszergyűjtemény szaporítása.

1. Tanári könyvtár szaporodása.

a) Vétel útján:

A) **Szótárak:** Grimm J., Deutsches Wörterbuch VI. Band. — Brachet A. Dictionnaire étymologique.

B) **Német nyelv és irodalom:** Gottschall R., Die deutsche Nationallitteratur I—IV. Bd. — Engelen A. Grammatik der neuhochdeutschen Sprache. — Kurz H., Leitfaden zur Geschichte der d. Litteratur. — Brandes G., Die Litteratur des XIX. Jahrhunderts II. Bd. — Heinrich G., A német irodalom története. I. köt.

C) **Magyar nyelv és irodalom:** Haraszi Gy., A naturalista regényről. — Beöthy Zs., A szépprózai elbeszélés I. köt. — Seress I. Házi János Odysseája Szana T., Magyar költők szerelmei. — Abafi L., Mikes Kelemen. — Szász K. Salamon. — Szász Károly Trencsényi Csák. — Régi magyar vitézi énekek és elegyes dalok. I.—II. köt. — Balassa B., Költeményei. — Hunfalvy P. Nyelvtudomány és nyelvtanítás. — Simonyi Zs., A magyar kötőszók I.—III. köt. — Budenz album.

E) **Történelem:** Ranke L. Weltgeschichte VII. Th. — Ranke L., A római pápák az utolsó négy században. — Charthy I., Anglia története korunkban II. köt. — Symonds A. J., Renaissance Olaszországban III. köt. — Ihne W., Römische Geschichte VI. Bd.

F) **Mennyiségtan:** Stolz O., Arithmetik II. Th. — Hoffmann G., Anleitung zur Lösung planimetrischer Aufgaben. — König. gy. analysis I. köt. — Weninger V. Politikai számtan. — Balczer R. Theorie und Anwendung der Determinanten. — Hochheim A. Aufgaben aus der anal. Geometrie. — Spitz C., Lehrbuch der allg. Arithmetik I.—II. Th. — Ricke, Mathematische Unterhaltungen. I.—III. Heft.

G) **Természetrajz:** Hubert L., Die Wirbelthiere Deutschlands. — Krause E., Charles Darwin. — Behrens W. J., Allg. Botanik. — Romanes G. J., Die geistige Entwicklung im Thierreich. — Kirchner-Blochmann, Die mik. Pflanzen und Thierwelt des Süßwassers. — Müller-Pabst, Kryptogamen Flora I.—III. — Cserey A. Növényhatározó. — Falb, Theorie der Erdbeben und Vulkan- ausbrüche. — Falb, Von den Umwälzungen im Weltall.

H) **Természettan:** Krebs G., Grundriss der Physik. — Maxwell J. C., Substanz und Bewegung. — Gyldin H., Die Grundlehren der Astronomie. — Höltzschl, Die Anéroide. — Schreiber, Baromet. Höhenmessungen.

I) **Vegyten:** Rammelsberg C. F., Die chemische Natur der Mineralien. — Roscoe E., Die Spectralanalyse. — Hoppe-Seyler, Chemische Analyse. — Wittwer W. C. Grundzüge der Molekular-Physik u. math. Chemie. — Fekling H. Handwörterbuch der Chemie. IV. Band. — Gänge C. Angewandte Optik in der Chemie. — Monschutkin Anal. Chemie.

K) **Folyóiratok:** Tanáregyesületi közlöny XIX. köt. — Unsere Zeit 1886. I.—II. Band. — Közoktatás V. köt. — Centralorgan für die Interessen des Realschulwesens. XIV. Jahrg. — Zeitschrift für das Realschulwesen XI. Jahrg.

— Philosophiai szemle III.—V. köt. — Nyelvőr XV. köt. Budapesti szemle XLV.—L. köt. — Figyelő XX.—XXII. köt. Zeitschrift für franz. Sprache VII.—VIII. Bd. — Philologiai közlöny X. köt. — Petermann Mittheilungen XXII. és Erg. XVIII. Bd. — Századok XX. köt. — Historische Zeitschrift XIX.—XX. — Tört. életrajzok II. köt. — Természettudományi közlöny XVII. köt. — Schlömilch, Zeitschrift für Mathematik XXXI. köt. — Annalen der Physik und Chemie XXVII.—XXX. Bd. — Beiblätter zu den Annalen X. Bd. — Fresenius, Zeitschrift für anal. Chemie XXIV.—XXV. Bd. — Hoffmann, Zeitschrift für math. Unterricht XVII. Jahrg. — Repertorium der anal. Chemie VI. Bd. — Chem. Technologie XVII.

M) **Vegyes:** Magyarország tiszti cím- és névtára.

N) **Technikai tudományok:** Krusper I., Földmérten.

O) **Ábrázoló- és rajzoló geometria:** Kriesz. F., A geom. alaktan elemei. — Taferner, Szín- és színharmonia.

P) **Bölcsészet:** Alexander, Kant. — Szilasy, Tanulmányai. — Zimmermann, Über Kant's Widerlegung. — Erdélyi, A bölcsészet Magyarországon. — Bacon, A novum organum I. r.

Q) **Franczianyelv és irodalom:** Larive et Fleury, La deuxième année de Grammaire.

Nisard, Histoire de la littérature française I—IV. — Brachet, Cours de grammaire franç. — Littré, Histoire de la langue franç. I—II. — Chassang Modèles de composition franç. — Merlet, Études littéraires I—II.

b) Ajándék útján:

A vall. és közokt. Ministeriumtól: A gymn. tanítás terve és a reá vonatkozó utasítások. — Straub, Gázmotorok. — Kirchmayer, Diocleziano.

A M. T. Akademiától: Takács, Nyelvünk ik-es igéi és Révai szabálya. — Balassa, A phonetika elemei. — A m. t. akad. értesítője XIX.—XX. — Emlékbeszédok III. — Ért. a társ. tud. köréből VII—VIII. — Almanach 1887. — Ért. a nyelv- és széptud. köréből XII. — Archeologiai közlemények XV. — Ért. a tört. tud. köréből XII. — Ért. a math. tud. köréből XII. — Math. és term. tud. közlemények XX.—XXI. — Math. értesítő III.—IV.

A m. k. Földtani intézettől: Évkönyvei VI. — Évi jelentések 1885 és 1886-ra.

Dr. Serényi urtól: T. Livii patavini historiarum ab urbe condita. I.—III.

Szerzőtől: Hangay, A paprikáról.

Pallas részvénytársaságtól: Szepesi-Tóth, Latin nyelvtana I—II. r. — Tóth, Gyakorló- és olvasókönyv.

Dr. Bäumel Ede,

a tanári könyvtár őre.

2. Ifjúsági könyvtár szaporodása.

a) Ajándék útján:

Simonis Ferencz: Hoffmann Otto, Toussaint, der Negerheld 1. kötet. Corneille Pierre: Le Cid 1 kötet. Schiller: Wallenstein 1 kötet. Schiller: Kabale u. Liebe Braut v. Messina: Maria Stuart 1 kötet. Lord Byron: Cain; Manfréd 1 kötet. Goethe: Leiden des jungen Werther; Iphigenie auf Tauris 1 kötet.

Goethe: Torquato Tasso; Egmont 1 köt. Goethe: Herrmann u. Dorothea; Götz von Berlichingen 1 kötet. Lessing Nathan der Weise; Emilia Galotti 1 kötet. Shakespeare: Coriolanus; Antonius u. Cleopatra 1 kötet. Xenophon's Anabasis 1 kötet. Xenophon's: De Vikari 1 kötet. Schröder: Studenten und Lützower. Demosthenes Reden. 1 köt. Virgils: Aeneis 1 kötet. Graesers Schulausgabe deutsche Classiker. Lessings: Laokon 2 példányban. Névy László: Coriolanus. 1 kötet. Lessing: Laokon. 1 kötet. — Récsei V. Vámbéry Ármán 1 füzet (a szerző ajándéka.) — Ludwig Ferencz tanulótól: Schiller Wallenstein 1 kötet. Voss: Luise; Lessing: Emilia Galotti. 1 kötet. — Scheiber József Névy László: Coriolanus. 1 kötet. — Kugler Géza: Graesers Schulausgabe: Laokon. 1 kötet. Bulwer: The last days of Pompeji 1 kötet. Villiam Shakespeare: The merchant of Venice 1 köt. — Moldauer Károly: Alex. Humboldt; Reise in den Aequinoetialländern von Amerika 1 kötet. Budapesti népoktatási kör: Olvasókönyve. 1 köt. — Patzenhofer Alfred: Schiller: Braut v. Messina: Péter Schlemihle. 1 köt. Simonis Ferencz: Corneille Pierre: Le Cid. 1 füzet. Családy könyvtár: Toldy. 1 köt. Családy könyvtár: Buda halála. 1 köt. Jeles írók iskolai tára: Berzsenyi ódái. 1 köt. Olcsó könyvtár: Irene. 1 füzet, Rübenthal, Peter Schlemihle 1 kötet. Zrinyi; Jonathan Frock. 2 kötet. Johann Stolcz: Das Königreich Ungarn 1 köt., Lorinser Gusztáv: Both. Excursionsbuch. F. Hinterberger: Lehrbuch der Chemie 1 köt. Salamin Leo: Francia olvasókönyv. 1 köt. Mozart: Deutsches Lesebuch 1 köt. Balló M. Elemi vegytan 1 köt. Laky Demeter: Irálytan. 1 köt. I. R. Remeter: Annalen ung. Classiker 1 köt. Hunfalvy, Földrajz III. és IV. kötet. 2 kötet. Ihász S., Magyar nyelvtan 23 kiadás. 1 kötet. Belehrendes und Unterhaltendes 1 kötet. Sechs Erzählungen. 2 kötet. Összesen: 47 kötet és 3 füzet.

b) Vétel útján:

Höcher Oszkár: A hű barát, erős támasz; 1 füzet. Hoffmann Ferencz. A bankjegyek. 1 füzet. Bánfi János: Az ingoványok leánya. — U. a.: A drótos fiú. 2 füzet. Magyar ifjúsági könyves ház: Remek költemények 1 kötet. — Füssy Tamás: Virágcsokor. — U. a. Ifjúsági emléklapok 2 kötet. — Remellay Gusztáv: Szent István Magyarország első királya 1 kötet. — Gross Magyar ifjúsági könyvtára: A tüzesőben. 1 kötet. — Bodrogi Lajos: A regélő tulipán 1 kötet. — Mark Twain: Tamás urfi kalandjai 1 kötet. — Szatmáry Károly: Jó könyvek 1 kötet. — Radó Vilmos: Magyar gyermekmesék 1 köt. — Posa Lajos: Dalok, Regék 1 kötet. — Rajkai Czeccilia: Harmatcseppek 1 füzet. Jámbor Pál: Mesegyöngyök. 1 kötet. Barna Sándor: Serdülők könyve 1 kötet. — Génin: Egy valódi hős 1 kötet. — Az állatvilág csodái 1 kötet. — Mayer Mik: Onogeses 1 kötet. — Dolinay György: Hasznos mulattató (folyóirat) 2 kötet. — Kürthy Emil: Magyar ifjúság (folyóirat) 2 kötet. — Fáyné Hentaller Mariska: Mesék a fonóról, 1 kötet. — U. a. Hetedhét országon túl. 1 kötet. — Gyémánt-ország. 1 kötet. Összesen: 23 kötet és 4 füzet.

Hoffmann Ferencz: Ungleiche Gefährten. — Der Storchenbauer. Das Bollwerk am Strande. — Der Geier Anderl. — 1812 — 5 kötet. — A. Chr. Jesseu: Plauderstimmchen. — Aus Berg und Thal. — Virklee, Der letzte Ritter 4 füzet. — Otokar Schupp: James Garfield — Der Onkel von Vevey

— Unter den Menschenfresser von Bornes. 3 kötet. — Für die Jugend von Dr. H. Noe: Die Reise in den Nasswald. — Die Pioniere der Unterwelt. — Am Hofe der Babenberger. — Der Wildgärtner von Heiligenblut. — Die Fahrt der »Sybylla« — Primus und Samó. — Der Östreichische Robinson. 7 kötet. — Unsere Helden: Feldmarschall Erzherz. Albrecht. — Feldm. Graf Radetzky. — Prinz Eugen. — Erzherzog Karl. — Laudon. — Fürst K. Schwarzenberg. — Andreas Hofer. Összesen 7 füzet,

Jugendbibliothek von Robert Niedergesäs: Rudolf von Habsburg. — Männer aus dem Volke. — Denksteine der Cultur. — Auf dem Meere. — Naturkundliche Spaziergänge. — Bilder aus Wiens Vergangenheit. — Der Abenteuerliche Simplicissimus. — Am Kamin — Zeit und Menschen. — Der Taubstumme. Összesen 10 kötet.

Dr. Josef Gerstendörfer: Ins Erzgebirge 1 kötet. — W. Lehmann: Der Kosar 1 kötet. — Dr. Isidor Proschtko: Maria Theresia 1 kötet. — Rudolf Scipio: Der Geächtete 1 kötet. — Otto Hoffmann: Die Wassernixe 1 kötet. — Neue Jugendbibliothek: Sioux Kit 1 kötet. — U. a. Durch Nacht zum Licht 1 kötet. Összesen 32 kötet és 11 füzet.

Jeles írók iskolai tára: Berzsenyi ódái 15 füzet. — Olcsó könyvtár: Kisfaludy K.: Csalódások 10 füzet. Jókai Mór: Az élet komédiásai 3 kötet. — Még egy csokrot 1 kötet. — Véres kenyér; A szegénység útja 1 kötet. — Népvilág 1 kötet. — A cigánybáró 1 kötet. — Az arany ember 5 felv. 1 kötet. — Jókai Mór: Keresd a szived. 1 kötet. — A pénz betegségei. 1 füzet. — Görög tűz 1 kötet. — Szép Mikhál 1 kötet. — A fekete sereg 1 füzet. — Pósa Lajos: Emléklap 1 füzet. — Mikszáth Kálmán: Az apró gentry és a nép. 1 kötet. — Urak és parasztok. 1 kötet. — A t. ház. 1 kötet. — Régi és új nemesek 1 köt. — A tekintetes vármegye. 1 kötet. — Ifjú Ábrányi K. Titkolt szerelem. 1 kötet. — Egy modern apostol 2 kötet, — Kwassay Kun Melanie: A sors kegyenczei 1 kötet. — Jósika Miklós: A két mostoha 1 kötet. — Dumas Sándor: Margit királyné 3 kötet. — Gróf Monte Christo 2 kötet. — Rákosi Viktor: A bujtogatók 1 kötet. — Beöthy Zsolt: A szép prózai elbeszélés 1 kötet. — Dr. Wulfovich Sándor: Petőfi Sándor 1 füzet. Milton: Elvesztett paradicsom 1 kötet. — Kwassai Ede: A hol az ember kezdődik 1 kötet. — Vörösmarty Mihály: Zalán futása 2 kötet. — Petelei István: Az én utczám. 1 kötet. — Kacziányi Gy. Egy évig mondurban. 1 füzet. — Rudnyánszky Gy. Fényben árnyban 1 kötet. — Szana Tamás: Magyar költők szerelme 1 kötet. — Seres Imre: Hány I. Odysseája 1 kötet. — Kovács Dénes: grf. Guadányi József 1 kötet. — Vértesi Arnold: A jegyző kisasszony. 1 kötet. — U. a.: Fényes házasság 1 kötet. — Reviczky Gyula: Ifjúságom 1 kötet. — Dóczi Lajos: Széchy Mária 1 kötet. — Rátkay László: Felhő Klári 1 füzet. — Thewrewk Jos.: Mosolygó kisasszonyok 1 kötet. — Gyarmathy Zsigáné: Az ifjú pap. — Graesers Schulausgabe deutscher Classiker; Lessing: Emilia Galotti 3 füzet. — Nathan der Weise 3 füzet. — Goethe: Hermann und Dorothea 3 füzet. — Iphigenie auf Tauris 3 füzet. — Schiller: Jungfrau von Orleans 3 füzet. — Wilhelm Tell 3 füzet. — Voss: Luise 1 füzet. — Herder Cid 1 füzet. Összesen 20 füzet.

Olcsó könyvtár: A trónkereső 9 füzet. — Tolnai Lajos: A nemes vér 2 kötet. — Fekete és Hevesi: Magyar Salon (folyóirat) 2 kötet. — Magyar Helikon (folyóirat) 60 füzet vagyis 15 kötet. — Petőfi társaság: Koszorú (folyóirat) 1 kötet. — Kortársaink 7 füzet. — Bedő Dani: Görögök története 1 kötet. — Guizot Henriette: A keresztes hadak története 1 kötet. Fleury: A hajdankor története 1 kötet. — Dr. Hohenauer Ignác: Mária Terezia. 1 köt. — Tóth Sándor: Kuruczvilág 1 kötet. — Szilágyi Sándor: Magyar történeti életrajzok (folyóirat 2 évf. 5 füzet) 1 kötet. Összesen 64 kötet és 67 füzet.

Dr. Otto Bachner: Der Blitzableiter 1 kötet. — Darwin K.: Die Reise eines Naturforschers um die Erde 1 kötet. — Oscar Dietzsch: Die wichtigsten Nahrungsmitteln und Getränke 1 kötet. — Gyulay Pál; Katona J. Bánkbánja 1 kötet. Összesen 4 kötet.

Ajándék útján: 47 kötet és 3 füzet.

Vétel útján: 123 „ 82 „

Összesen: 180 kötet és 85 füzet.

3. Vegytani laboratórium.

Hydrotiméter. Választó tölcser. 2 drb mosó palack Drechsel szerint. Bürettetartó. Atropinum cryst. puriss. Daturim pur. Hyoscionium cryst.

Azonkívül folyó kiadások fedezésére 94 frt o. é.

4. Természettajzi szertár.

Ajándék képen:

T. Graff Adolf főerdész úrtól: Tetrao tetrix, és Caccabis saxatilis. Bonasa silvestris; Vutskics úrtól: Charadrius pluvialis,* úrtól: Fulix cristata,* és 2 drb Fulix ferina;* dr. Lagler A. ügyvéd két fiatal Canis vulpes; dr. Mika Károly szertárőrtől: Lanius collurio,* Saxicola oenanthe* és Upupa epops*; Jugovits Lajos V. oszt. tanulótól: Falco peregrinus*; Fürst Jakab VI. oszt. tanulótól: Salamandra maculata; Schlesinger Lajos II. o. tanulótól: Lacerta viridis; Kimm erdőfel. úrtól: Kagyló, csiga- és astrea kövületek.

Természettajz: 5 drb kőso kristály dr. Mika Károly tanár ur (Dézsakna). 39 drb ásvány Wieland András úr (Szovinika). 13 drb ásvány Sontagh Vilmos úr (Dobsina).

A m. kir. földtanintézet 1 kőzetfaj gyűjteményt (163 meghatározott darabot.)

5. Földrajzi gyűjteménytár.

Vétel útján beszereztettek: Berghaus-Gönczy. Magyar korona országai fali abrosza. Hátsek Ignác. A magyarkorona országainak közigazgatási fali térképe; Schlachten-Atlas 2—9 füzet; Andree Alg. Handatlas és Gönczy Magyarország megyéinek Atlasa 3—5 füzet.

*) A csillaggal jelölt példányokat Wabel Pál intézeti szolgálta tömte ki.

4. Felsőbb rendeletek és tudósítások.

1886.

Főig. 981. sz. Skoff Béla és Dr. Kárpáti Károly a második ötödéves nyerik pótlékot 18380. sz. május 18-án kelt min. r.

Főig. 987. sz. A nagybányaí főgymnásium az 1886/7. tanévre nyilvánossági jogot nyert.

Főig. 1021. sz. A tankönyvekre vonatkozólag a min. 17525. sz. rendelet küldetik meg.

Főig. 1387. sz. A vall. és közokt. min. 23657. sz. rendelet, melyel a löcsei kir. kath. főgymnásiumból kizárt tanulók nevei közöltetnek.

Főig. 1157. sz. az 1883/4. és 1884/5. évi számadások, 10341. sz. min. leirattal helybenhagyattak.

Főig. 1156. sz. az 1881/82. és 82/83. évi számadások 10661. sz. min. rendeltel helybenhagyattak.

Főig. 1178. sz. a helyi tanterv helybenhagyatik.

Főig. 1212. sz. A lévai 8. osztályu gymnasium érettségi vizsgálatokat tarthat.

Főig. 2216. sz. Dr. László Mihály-féle tanintézet Budapesten, nyilvánossági jogot nyert.

Főig. 1232. sz. Ujváry Béla rendes tanár pro 1886/87. mint tandíjszedő alkalmaztatik.

Sopronymegye közönsége 8286. sz. a segélyegyesületi tápintézet javára 50 frtot küld.

Főig. 1229. sz. A magyarországi tanintézetekből kitiltott tankönyvek és térképek jegyzéke közöltetik.

Főig. 1239. sz. Az eddig használt fegyelmi szabályok az 1886/87. tanévre is helyben hagyattak.

Főig. 1282. sz. A szükséges megrendelések a mennyire lehet a határörvidéki iparosoknál eszközöndők.

Főig. 1293. sz. Ujváry Béla r. tanár a második ötödéves pótlékot nyeri.

Főig. 1306. sz. Dr. Kárpáthy Károly torna tanító évi fizetése 1886. szeptember 1-től 12 havi utólagos részletben történendő.

Főig. 12. sz. Távirati utasítást küld pályamintának beküldésére Hahnenkamp Rudolf r. tanár tanszékére.

Főig. 7. sz. Az ifjúsági könyvtárról ezentúl arra nézve is teendő jelentés, hány tanuló vett ki könyvet? és mily nagy volt az olvasott könyvek száma illetve forgalma?

Főig. 26. sz. A felvételre vonatkozó vall. és közokt. m. kir. min. 83259. sz. rendelet küldetik.

Főig. 16. sz. Alapítványok és segélyegyesületi tőkéről jelentés teendő.

Főig. 263. sz. A tanulóknak korszerinti kimutatása az év végén beküldendő.

Főig. 252. sz. Szabó Károly II. o. t. a tandíjfizetéstől felmentetik 38522. min. rend.

Főig. 263. sz. A nagy-szalonthai ref. gymnasium pro 1886/87. nyilván. nossági jogot nyert 38101 sz. min. rend.

Főig. 288. sz. Kláber Gyula és Zsigmond, Kohn Ármin, Zollschan Frigyes és Mórítz a szombati napon való írás és rajztól felmentetnek.

Főig. 313. sz. Karsay Kajos volt 8-ik osztályu tanuló a 8-ik osztályba rendes tanulónak felvehető.

Főig. 307. sz. Az országos erkölcsnemesítő egyesület javára a tanári karban előforduló mozzanatok bejelentendők.

Főig. 328. sz. A megürült mennyiség és természettani tanszékre Dr. Bäümel Ede zombori főgymnasiumi rendes tanár helyezettetik át 39902. sz. min. rend.

Főig. 422. sz. A tanári schematismushoz szükséges adatok beküldendők.

Főig. 453. sz. Az ipari szükségletek beszerzésére a Brassóban felállított áruközvetítő iroda felügyelő bizottságához kell fordulni 1545, vall. közokt. min. elnöki szám.

Főig. 464. sz. Az engedélyezett tankönyvek XXXIII. XXXIV. »Jegyzéke« megküldetik.

Főig. 463. sz. Értesítők küldendők a felekezeti főhatóságok-, valamint a tankerületi kir. főigazgatóságokhoz is.

Főig. 490. sz. Posta-takarékpénztárak az ifjuságnak ajánlandók.

Főig. 950. sz. Több és pótpépítkezések személyes és vagyoni felelőség terhe alatt csak előleges engedéllyel végezhetők.

1887.

Főig. 531. sz. Wagner Zsigmond II. o. t. a sopronyi áll. főreáliskolai 150 frtos ösztöndíjt nyeri 1886, 50463. sz. sz. min. r.

Főig. 548. sz. Mőzgosítás hirdetése után a kiszemelt helyiségek a hatodik napra átadáshoz készen tartandók.

Vallás- és közokt. m. kir. minister 47012. sz. a közoktatás állapotáról való XV. jelentését küldi.

Földtani intézet 13. sz. 163 darab közetfajtot küld.

Főig. 553. sz. A felszerelések megrendelésénél lehetőleg hazai vállalkozók veendők figyelembe.

Főig. 600. sz. Az egy éves önkénteseknek felvétele a vonatezrednél megkönnyítettetik.

Főig. 619. sz. A min. 48969. sz. rendelet küldi az időközben érkezett tanulók felvételére nézve.

Főig. 693. sz. Azon tanárok névjegyzéke haladéktalanul beterjesztendők kik a népfölkelés esetére fölmentendők volnának.

Főig. 705. sz. Dr. Míka Károly első ötödéves pótlékot nyeri.

Főig. 733. sz. Gizella Gusztáv, Janisch Ferencz I, Huszár Ede II. o. t. tandíjmentességet nyernek.

Főig. 730. sz. Az 1885/86-ik év érettségi vizsgálati okmányok megküldetnek.

Soprony város tanácsa 3960. sz. »Führer durch Oedenburg und seine Umgebung« című munkát a könyvtár számára megküldi.

Főig. 760. sz. Az engedélyezett tankönyvek XXXV. XXXVI. »Jegyzékét« küldi meg.

Főig. 764. sz. A gymnasiumi tanítás tervét két példányban küldi.

Főig. 780. sz. Heszky Béla polgárdi lakósnak megengedtetik, hogy a vegytanból nyert »elégtelen« tanjegyet javíthassa.

Vallás- és közokt. m. kir. ministerium 100-ik. Eln. szám Kirchmayer Ferencz »Diolektiano« című alkalmi munkát a könyvtár részére megküldi.

Főig. 788. sz. A könyvtár szükségletek ezentúl mindig csak hazai könyv-árusoknál szerzendők be.

Soprony vármegye alispánja 3900. sz. A Deák Ferencz ösztöndíjalap szaporítására 50 frtot küld.

Főig. 857. sz. A tanárok rendkívüli foglalkozásáról újból jelentés teendő.

Főig. 864. sz. A latin nyelv tanítása elrendeltetik.

Főig. 890. sz. A szerkesztés alatt álló törzskönyvhöz szükséges tabellákat kitöltés végett küldi meg.

Főig. 910. sz. A természettani és vegytani tanszer gyűjtemény számára szükséges eszközök Süss Nándor mechanikai tanműhelyében, és a Fáy és Lip-féle tanszerraktárban rendelendők meg.

Főig. 872. sz. Ö Fensége Rudolf trónörökös heliographiai uton készített arczképét a csász. kir. katonai földrajzi intézet elárúsítja.

Főig. 873. sz. A posta mentesség ügyében az 1887. II. 25. k. közmunka és közlekedésügyi minister 4470. számú átíratá folytán utasítást küld.

Főig. 855. sz. Az 1884/85. évi záró jelentéseket küldi vissza.

Főig. 912. sz. A László-féle gymnasium az 1887/88. tanévre nyilvános-sági jogot nyer.

Főig. 926. sz. A szeptember hóban az érettségi vizsgálatnál egy évre visszavetett tanulók, a reá következő junius hóban a rendes vizsgálatok alkal-mával az érettségihez bocsájtandók.

Főig. 935. sz. A polgári iskolai tornatanítói képesítéssel bíró egyén a középiskolákban is alkalmazható.

Főig. 937. sz. Utasítást küld az ifjusági könyvtárra nézve.

Főig. 946. sz. Fleischhacker Mór Fr. rendes tanár véglegesíttetik 44858. sz. min. r.

Főig. 961. sz. A középiskolai orvosok ügyében jelentés teendő.

Főig. 975. sz. A gyorsírás tanítása csak a III-ik osztálytól fogva enge-délyeztetik.

Főig. 981. sz. Oláh nyelvű munkák eltiltása.

Főig. 1027. sz. Fieder Ferencz engedélyt nyer arra, hogy az érettségi vizsgálatot Sopronyban letehesse.

Főig. 1044. sz. Az érettségi vizsgálatához ministeri biztosul dr. Ásbóth Emil műegyetemi tanár küldetik ki.

Főig. 1059. sz. Az engedélyezett tankönyvek XXXVII. XXXVIII. XXXIX. és XL. sz. »Jegyzékeit» megküldi.

Főig. 187. sz. Székelyi Kálmán VIII. oszt. t. engedélyt nyer arra nézve; hogy két »elégtelen tanjegyet az 1887/88. tanév elején kijavíthassa.

Érettségi vizsgálat.

Az érettségi írásbeli vizsgálat május 16., 17., 18. és 20-án a szóbeli pedig Dr. Németh Antal győri tankerületi királyi főigazgató ur elnöklete alatt június hó 24-én. tartatott meg. E vizsgálathoz a nmtgu vallás- és közokt. m. kir. ministerium dr. Asbóth Emil műegyetemi tanárt küldte ki mint ministeri biztost.

A szóbeli vizsgálatra jelentkeztek 11-en és pedig: Fendt Károly, Hess Henrik, Karcsay Lajos, Korsiczka János, Kugler Géza, Ludvig Ferencz, Moldauer Károly, Salamon István, Scheiber József, Simonis Ferencz, Szalay Géza.

Az írásbeli vizsgálatok tételei voltak szabad választás szerint.

1. a magyar nyelvből: a) Mit tett Széchenyi Magyarorszáért? b) A testi és lelki élet közötti összefüggés; c) költészetünk jellemzése 1820-tól mai napig.

2. a német nyelvből: a) három barát (fordítás); b) Historische Grundlage und Vorfabel des Lustspieles »Minna von Barnhelm oder das Soldatenglück« von Lessing. (szabad dolgozat.)

3. a francia nyelvből: Kicsinyét repülni tanító fecske (fordítás magyarból francziára.)

4. a menyiségtanból: mely reális szám bír azon tulajdonsággal, hogy ötszöröse megszorozva a közte és 5 közt levő különbség négyzetével 250-nel többet ad, mint ama szám köbe? b) Keressük az $y^2 = 8x - \frac{1}{4}x^2$ görbe M_1 (25. 6, 6'4) s M_2 (20. 48,—7. 68) pontjaihoz tartozó érintők átmetszési pontjainak távolságát ama két ponton átvonuló egyenestől.

6. Magyar- és német írásbeli dolgozatok.

a) Magyar nyelvből.

V. osztály. Háziak: 1. Tudósító levél. — 2. Nyári vihar (leírás). — Milyen volt Vörösmarty gyermek korában? (jellemezés) — 4. Üdvözlő levél iskolatársunk kitüntetése alkalmából. — 5. Önéletrajz. — 6. A művészet és aesthetika hasznáról (Greguss után). — 7. Meghívó levél. — 8. A kártyajáték hiba kárhoztatása).

Iskolaiak: 1. A következő fogalmak meghatározása: ember, madár, iskola, folyó, sereg, kert, templom. — 2. A csikós (jellemkép). — 3. Melyek az ifjú legnemesebb örömei? (fejtegetés). — 4. A tudomány gyökere keserű,

gyümölcse azonban édes (chria). — 5. Milyen volt Kis János életphilosophiája? (reproductio). Összesen: 13 feladat.

VI. osztály. 1. Bánkban (ismertetése). — 2. Bánkban (jellemzése). — 3. Levél egy elbűszűzött barátom után. — 4. Rendületlenül (ismertetés). — 5. A falu jegyzője (kivonat). — 6. Julius Caesar (kivonat). — 7. »Az ember tragédiája« (főbb eszméi). — 8. Tartuffe (jellemzés). — 8. Fordítások. — Összesen 8 feladat.

VII. osztály. Háziak: 1. A pogány magyarok vallása és műveltségi viszonyai. — 2. A szelk haszna és káros volta (értekezés). — 3. »Buda halála«-ból a vadászat (leírás költői prózában). — 4. A tél örömei (leírás). 5. A hősi önfeláldozás történeti példákban. — 6. A Kazinczy-féle nyelvújítás előnyei és hibái. — 7. A kotnyeles (jellemkép) — Azonkívül 2 terjedelmes dolgozat házi magánolvasmányból (remekművek, monographiák vázlatai).

Iskolai: 1. A »Halotti beszéd« méltatása nyelvtudományi szempontból. 2. A hizelkedő (jellemkép). — 3. Irodalmi mozgalmak Mária Theresia korában. — 4. Pázmány és kora (korrajz-vázlat). Összesen 13 feladat.

VIII. osztály. Háziak: 1. Miképen hatott közre a magyar költészet a jelen század első felében a magyar nemzet átalakulásra? (értekezés). — 2. A folyóvizek haszna (értekezés). — 3. János vitéz (vázlat). — 4. A villámhárító (népszerű előadás). 5. Egy csésze kávé (értekezés Greguss Gyula után). — 6. A trónkereső (a dráma tartalma). Azonkívül két terjedelmes feladat a házi magánolvasmányokból (remekművek, monographiák vázlatai).

Iskolaiak: 1. A merengőhöz (bölcseleti ének magyarázata). — 2. Mily eszméket fejtegetett Eötvös műveiben? — 3. Petőfi költészetének főjellemvonásai. — 4. Arany Toldi-jának rövid tartalma. — Összesen: 12 feladat.

b) Német nyelvből:

V. osztály. Ez nem Csáky szalmája, fordítás. — Siegfrieds Drachenkampf. — Das Schwert. — Siegfrieds Tod. — Schillers Biografie. — Die Kraniche des Ibykus von Schiller. Prosaerzählung. — Szeressed a hazát. — Cid, Charakteristik. — Vörösmarty tanuló korában Gyulay Páltól (jellemrajz) fordítás. — Das Verfahren bei Anlegung eines Herbariums. — Der Strom, ein Bild des Menschenlebens. — Das Lotterielos. — Prosaerzählung. — Johann der muntere Seifensieder. Prosaerzählung. — Die Donau und ihre Nebenflüsse. — Die Sonne und der Wind. — Minna von Barnhelm von Lessing, Inhaltsangabe. — Wallenstein, Trilogie von Schiller, Inhaltsangabe. — Die Entwicklung des Samenkornes. — Des Ödipus Jugendschicksale. — Das Rätsel der Sphinx. — Die Braut von Messina, Drama von Schiller. — Die Fabel des Trauerspielles. Die Theater der Griechen.

VI. osztály. 1. W. Tell (Zedlitz) ismertetése. — 2. Wilhelm Tell (Schiller) ismertetése. — 3. Das Mythische u. Geschichtliche in der Tellsage — 4. Johannes Parricida und Tell. — 5. Minna von Barnhelm (kivonat). — 8. Egmont (kivonat). — 8. Erlkönigs Tochter und Erlkönig. — 10. Fordítások magyarból németre.

VII. osztály. 1. Walter von Aquitanien. (Prózában). — 2. Reinecke Fuchs (kivonat). — 3. Das Feuer (leírás). — 4. Minna von Barnhelm (kivonat). — 5. Die Räuber (ismertetés). — 6. Der Geist in den Balladen Goethes. — 7. Die Braut von Messina. — 8. Fordítások magyarból németre.

VIII. osztály. Torquato Tasso, Drama von Goethe, Inhaltsangabe. — Deák Ferencz levele egy barátja tanuló fiához, kinek egy könyvvel kedveskedett emlékül, fordítás. Nichts ist schlimmer als die Zunge. — Die Laokoon-Gruppe. — Alles in der Welt lässt sich ertragen nur nicht eine Reihe von schönen Tagen, Goethe. — Maria Stuart, Drama von Schiller, Inhaltsangabe. — Das Leben ist ein Krieg. — Die Hoffnung. — Dugonics Titusz. Fordítás.

VII.

Önképző és olvasókör.

Az önképző és olvasókör, mint az alábbi jelentésből látható, oly irányban folytatta működését az 1886/7-ki iskolai évben is, mint a megelőző években. Zárulását 1887. június hó 8-án tartotta meg, a koronázási emlékünnepegyütt egy időben. A mondott napon tanárkar, meghívott közönség és tanuló ifjuság a szabadkéz rajztermében gyültek össze.

Mindenekelőtt a főreáliskolai ifjuság elénekelt a „Hymnus“-t; majd Ujvári Béla tanár tartott emlékbeszédet a koronázás jelentőségéről, kiemelve különösen azon haladást, mely a kiegyezés óta hazánkban minden téren észlelhető.

Az emlékbeszéd után Radakovics Ödön VII. oszt. tanuló szavalt Vörösmarty „Fóti dal“-át, mire az alább olvasható jelentés felolvasása következett.

* * *

Elnöki jelentés a sopronyi főreáliskola önképző- és olvasó körének 1886/7. évi működéséről.

Mélyen tisztelt közönség! Kedves ifjak!

Önképző- és olvasókörünk a lefolyt évben is arra fordította első sorban figyelmét, a mit még az 1884/5-ki iskolai évben tűzött ki maga elé, hogy t. i. irodalmunk remekeinek és kiválóbb termékeinek szellemébe hatoljon. Ez volt a főcél s az önmunkásság, értve ez alatt a termelést, csak mellékcél.

Körünknek ez évben 48 tagja volt, kik, néhány kivétellel, buzgón jártak el a minden második héten tartott ülésekre.

Megnyitó ülésünket, Salamin igazgató ur jelenlétében, 1886. okt. 24-ikén tartottuk, melyen a jelentés írója, körülvonalozta az évi munkaprogrammot. A múlt években, mondá, megismerkedtünk a tragediával (Bánkban és Irene alapján); majd a könyvdrámával (Madách remekművét, az „Ember tragédiá“-ját fejtegetve); később (a lefolyt évben) a lyrai költészet egyik legkiválóbb fájával: az ódával. Mivel

azonban a m. évben Berzsenyi ódáinak fejtegetését nem végezhattük be, e fejtegetések folytatásának kellett első sorban az ez évi munkaprogramba fölvetetnie. Az egész évben tartott 12 ülés közül ötöt fordítottunk ez ódák fejtegetésére, még pedig azon módon, mint a hogy a múlt évben is tettük, t. i. hogy körünk egy tagja egy ódát ad referendum vett át. A kijelölt ódát tartalmi, alaki és nyelvi szempontból kellett a következő ülésen fejtegetnie, a mivel főleg a szabad előadás elsajátítása volt célozva. Így fejtegette körünk nyolcz tagja Berzsenyi következő nyolcz ódáját: „A XVIII. század“, „Temető“, „Nagy Lajos és Hunyady Mátyás“, „Közelítő tél“, „Az ulmai ütközet“, „A magyarokhoz“, „Vandal bölcseség“ és „Vesselényi hamvaihoz.“

Az 1887. márcz. 6-ki ülésen kezdtük meg Kisfaludy „Csalódások“ című vigjátékának olvasását, melyet előbbi ülésben Kisfaludy vigjátékírói működésének ismertetése s a vigjátéknak fejtegetése előzött meg. A vigjátékot oly módon olvastuk, mint annak idején pl. „Bánkbán“-t, hogy t. i. a szerepeket kiosztottuk a kör tagjai közt. Minden fölvonás olvasását ugyanazon fölvonás fejtegetése követte. Három ülésen foglalkoztunk Kisfaludy „Csalódások“ című vigjátékával.

A szavalás a szóbeli előadás egyik legjobb iskolája s azért sajnálattal említem meg, hogy a szavaló kedv ez évben nem volt oly nagy, mint a megelőzőkben, a mennyiben csak négyen szavaltak öt ízben; még pedig Salamon István a „Walesi bárdok“-at Arany Jánostól és „Kossuth“-ot Hiadortól; Radákovich Ödön „Rozgonyiné“-t Arany Jánostól; Domonkos „Kiskúnság“-ot Petőfitől és Nitschmann Jenő „Fohászkodás“-t Berzsenyitől.

A termelési kedv azonban nagyobb volt, mint az előbbi években s csak az a sajnálatos, hogy a buzgóságnál jóval csekélyebb volt a tehetség. Beérkezett összesen 10 dolgozat (3 próza s 7 vers) és e 10 közül a bírálók csak egyet tartottak érdemkönyvbe iktatásra méltónak: „Letört bimbó“ című verset Salamon Istvántól; kettőt, egy prózában írt munkát (az „Erdők haszna és befolyása az emberiségre“ címűt) és két verset csak felolvasásra ítélték méltónak, a nélkül, hogy az érdemkönyvbe való beírás tiszteletében részesítették volna. Remélem is, hogy körünk tagjai jövőre rossz rimű és béna lábú versek helyett inkább hasznos művek ismertetésével fognak foglalkozni.

Önképző és olvasóköri működésünknek minden évben a **pályázatok** képezik tetőpontját.

A pályázatokat f. é. január 23-án tartott ülésünkön tettük közzé. Összesen hat kérdést tűztünk ki; egy természetrajzit, két irodalmit, egy történetit és két szavalatit.

A Patzenhofer né urhölgy ő nagysága által múlt évben földrajzi tételre kitűzött 20 frank ez évben természetrajzi kérdésre s a tanártestület által ugyancsak a m. évben természettani tételre kitűzött 20 frank ez idén történeti kérdésre tűzetett ki, mivel tavál egyik tételre sem érkezett pályamű.

A pályázat f. é. május 14-én telt le s ez ideig összesen hét munkát vettem át; számra nézve tehát az ez évi pályázat mögötte marad a mult évinek s kivált az 1884/5.-kinek, mikor is hét tételre 24 munka érkezett be. Minőségileg azonban az idei termés sem mondható gyöngének, a mennyiben négy kitűzött díj közül háromnak akadt nyertese.

A szavalati pályázat azonban meddő maradt, mit sajnálattal említek meg. A komoly költeményre jelentkezett ugyan Salamon István, de egy nappal a pályázat előtt anyja beteg ágyához kellett utaznia s így ez is ép ugy meddő maradt, mint a humorisztikus szavalat, melyre még csak jelentkező sem akadt.

Sorrendileg az első tétel a következő **természetrajzi** volt:

A vulkánokról. — Jutalma Patzenhofer né urhölgy ő nagyságának ajándékából 20 frank aranyban.

Beérkezett e tételre összesen három munka. A bírálók dr. Wallner Ignác és dr. Miksa Károly) véleményének rövid kivonata a három pályamunkáról ez: A II. sz. s „a vulkánok a föld biztosító szelepei“ jellegű munka a magában véve eléggé nagy, de még sok fölösleges adattal megtoldott anyagot nagyon rendszertelenül dolgozta föl. A III. sz. s „Vezuv“ jellegű a helyett, hogy a vulkanizmusról irt volna, Falb földrengési hypothézeseit idézi és veszi készpénz gyanánt, s így a kitűzött kérdést csak nagyon egyoldalulag érinti. Aránylag legjobb az I. sz. s „a természet örök könyvét stb.“ jellegű munka, melyben a szorgalommal összehordott anyag legalább némileg rendszeresen van összeállítva. Ennélfogva a bírálók jutalomra mint társai közt a legjobbat, az I. sz. munkát tartják érdemesnek. Szerzője: Simonis Ferencz, VIII. oszt. tanuló.

A második tétel **irodalmi kérdés** volt: „Madách Ember tragédiájának ismertetése és rövid fejtegetése. — Jutalma a kör tagjainak adakozásából az Ember tragédiájának diszkiadása.“

Beérkezett két mű. A bírálók (dr. Kárpáti Károly és Ujvári Béla) az I. számú, s „Ha oly sokat csatáztam hasztalan stb.“ jellegű munkáról elismerik, hogy megérdemli a buzdítást, de a pályadíj elnyerésére nem méltó; a II. számú s „Küzdj és bizva bizzál“ jellegű munkát, melyet tájékozottságra valló olvasottság, gondos tanulmány a mű conceptiójának helyes előadása, a főszereplők sikerült jellemzése s csinos és lendületes stylus jóval pályatársa fölé helyeznek, a kitűzött díjra föltétlenül érdemesnek tartják. A jelíges levélke fölbontatván, kitünt, hogy a II. számú mű szerzője: Salamon István, VIII. oszt. tanuló.

A **történeti** (harmadik) kérdés a következő volt: „A Martinovics-féle ugynevezett összeesküvés. Jutalma a tanártestület ajándékából 20 frank aranyban.“

Csak egy pályamű érkezett be, de azt a bírálók (Bella Lajos és Türr Lajos tanárok) érdemesnek tartják a díjra, mert lelkiismeretesen kereste föl a forrásokat, helyes érzékkel azokat választván ki, melyek az igazság fényét derítik hazánk történetének ama gyászos emlékü

lapjára, melyre a Martinovics-féle ugynevezett összeesküvés van vésve. A munka szerzője: Domonkos Károly, VII. oszt. tanuló.

A negyedik számú **irodalmi** kérdésre; „Berzsenyi Dániel mint ódaköltő. Jutalma a kör ajándékából egy arany“ — szintén csak egy pályamű érkezett be, „Niklai kis temetőben stb.“ jeligével. A bírálók (dr. Kárpáti és Ujvári Béla tanárok) a pályázó műnek leginkább rendszertelenségét hibáztatják. Az innen és onnan s kissé mindenünnen összekapkodott anyag egyáltalán nincs elrendezve. Stylusa egyszerű, itt-ott jól folyó, de bágyadt. Azért a munka azon szorgalomnál fogva, melyet szerzője rá fordított, dicséretet érdemel ugyan, de pályadíjat nem.

* * *

Ezen jelentés kapcsában fölbontattak a jeligés levelek és a pályadíjakat Salamin igazgató a nyerteseknek kiosztotta. Majd Bella Lajos tanár fölolvastott egy részletet (Ádám, Éva és Lucifer jellemzését) Salamon István pályanyertes fejtegetéséből. Ezután még a főreáliskolai ifjuság elénekelte a „Király-hymnus“t, mire az ünnepély véget ért.

Ujvári Béla,

az önképző és olv.-kör elnöke.

VII.

A jövő tanév kezdetéről.

Az 1884/85-iki tanévben a nyilvános tanulók szabályszerű fölvétele augusztus hó 30. 31-én és september hó 1. és 2-ik napján történik délelőtt 8 órától 12 óráig. U. e. napokon tartatnak a javító és pótvizsgálatok is. A rendes tanítás szept. hó 4-én veszi kezdetét.

A fölvételre és felvételi vizsgálatokra nézve következők veendők figyelembe:

1883. XXX. t. cz. 10. §. „A reáliskola első osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik életük kilenczedik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvű képzettséggel bírnak.

11. §. Ugyanazon iskola egyik osztályából a következő felsőbb osztályba csak azon tanuló léphet, ki az elvégzett osztálybeli rendes tantárgyak mindenikéből, nem számítva ide a szépirást és testgyakorlatot, legalább is elégséges osztályzatot nyert. Azon tanulónak, ki egy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet tanári testülete megengedheti, hogy amaz osztályzat kijavítása végett a következő iskolaév kezdetén vizsgálatot tehessen. A ki két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az csak rendkívüli esetben a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével bocsátható javító vizsgálatra; ezen esetben a vallás és közokt. m. kir. miniszteriumhoz címzett folyamodványok a főreáliskolai igazgatósághoz jul. 8-ig benyújtandók. A ki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javító vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható. A javító-, nemkülönben a pótvizsgálatot is rendesen azon tanintézetben kell a tanulónak letennie, melyben az elégtelen tanjegyet kapta, illetőleg a vizsgálatot elmulasztotta. Indokolt esetekben a vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedheti, hogy ezen vizsgálatok más tanintézetben tétessenek le. Pótvizsgálatra azonban valamely tanuló csak akkor bocsátható, ha a vizsgálatról való elmaradását igazolja és ezt a tanári kar elegendő mentségül elfogadja. A tanári karnakmegtagadó határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez lehet folyamodni.

12. §. Nyilvános középiskolából a megfelelő ugyanazon nemű intézetbe átlépni kívánók előbbi intézetüktől nyert bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt, minden rendes tantárgyból legalább is elégséges sikerrel végezték. Más középiskolából jövő növendékek csak akkor vétetnek fel a következő osztályokba, ha az általuk elhagyott tanintézet bizonyítványával igazolják, hogy a közvetlenül előzőtt osztályban kielégítő sikerrel tanulták legalább is azon tárgyakat, melyek rendes tantárgyak abban az intézetben, hová felvétetni óhajtanak. Azon tanulók, kik nyilvános gymnasiumból vagy polgári iskolából reáliskolába akarnak átmenni, kötelesek felvételi vizsgálatot tenni. A felvételi vizsgálatot azon tanintézet tanári testülete tartja, melybe a tanuló fel akar vétetni, s ugyanazon tanári testület határoz a felvétel felett is.

13. §. Egyik tanintézetből a másikba átlépés rendszeren csak a tanév kezdetén történhetik. Évközben más intézetből jövő tanuló a tanári testület határozata alapján, csak a változtatás okainak igazolása mellett vehető fel. A felvételt megtagadó határozat ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez lehet folyamodni.

15. §. Magántanulók, kik magánúton vagy magánintézetben tanultak és előmenetelükről nyilvános iskolától kívánnak bizonyítványt nyerni, az illető iskola igazgatójánál való előleges bejelentés és annak kimutatása mellett, hogy a közvetlenül lefolyt tanévet, mely magánintézetben, illetőleg hol és mily rendszerű tanulmányozással töltötték, tehetnek vizsgálatot, a rendtartásban, e célra megállapított időben.

26. §. „A főreáliskolai érettségi vizsgálat csak a műegyetemre és a tudomány-egyetemek matematika-természettudományi karára (illetőleg bölcsészeti karának ezen szakosztályára) s a tanárképző intézet ugyan-ezen szakosztályára, nemkülönbén a bányászati erdészeti és gazdasági akadémiákra való felvételre jogosít. Azon tanulók, kik a reáliskolát elvégezték és az érettségi vizsgálatot jó sikerrel letették, valamely nyilvános főgymnasiumban a latin nyelvből, illetőleg a latin- és görög nyelvből vizsgálatra bocsáthatók; a kik ekkor a latin nyelvből a vizsgálatot sikerrel kiállják, az egyetemnek orvosi és jogi karába; azok pedig, kik a vizsgálatot a latin és görög nyelvből sikerrel kiállják, az egyetemnek bármely karába felvehetők.

A bizonyítvány nélkül jelentkező tanuló rendszerint csak abból az osztályból bocsájtatik vizsgálatra, melybe koránál fogva helyezendő. A vizsgálat ily esetben írásbeli és szóbeli, s oly módon tartandó, hogy a tanulónak a megelőzőtt osztályok összes tanulmányai-ban való jártassága kellőleg kitűnjék. Az ily vizsgálat díja a tandíjon felül 10 frt az igazgató számára, és 5—5 frt minden tantárgyért, melyre a vizsgálat kiterjesztendő.

Minden tanuló a felvételre személyesen, atyja, anyja, vagy gyámja illetőleg azoknak valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az

igazgatóságnál és az illető osztály főjénél jelentkezni. Azon szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiuk fölvételekor **alkalmas helyettest kötelesek bemutatni, kire a házi felügyelet és nevelésre nézve kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésére bízott tanulóra nézve az igazgatóság értesítését elfogadhassa.** Minden tanuló 2 frt felvételi díjt fizet; ezenkívül tartozik mindenki az ifjúsági könyvtárra 1 frtót, énekekre 1 frtót, az értesítőre 50 krt, tintára 20 krt fizetni. Az egész évi tandíj 18 frt, melynek fele a beiratáskor, a második fele pedig február hóban lefizetendő. A díjak visszafizetése semmi esetre sem történhetik meg. A vegytani gyakorlatokért (a szereket bele tudva) 20 frt., francia nyelvi (I. II. oszt.) tanításért 10 frt fizetendő előre félévi részletekben.

A tandíjmentességért való kérvények szeptember hó 20-ig az igazgatóságnál benyújtandók. A tandíj fizetése alól a nm. vall. és közokt. m. k. minist. 23811. sz. r. szerint felmenthetők oly szegény és jó előmenetelű tanulók, kik minden tantárgyból **jeles** vagy legalább **jó** tanjegyet képesek felmutatni.

Vidéki tanulók számára szállás előbb nem fogadható, míg a szülők vagy megbízottjaik a szállásadó nevét az igazgatóságnál be nem jelentik.

Azon izraelita vallásu szülők, kik kívánják, miszerint fiaik a zsidó ünnepeken se ne rajzoljanak, se ne írjanak, ebbeli kívánságukat a beiratás alkalmával írásban nyújtásuk be az igazgatóságnak.

Hogy azoknak is a kik netalán a reáliskolai pálya végeztével a középiskolai törvény 26. § által adott jog folytán orvosi vagy jogi pályára menni szándékozván, latin nyelvből vizsgálatot tenni kívánnak, elég tétessék, a vallás és közoktatási m. kir. miniszterium megengedte, hogy a latin nyelv, e szakmára képesített tanár által a jövő tanév kezdetétől fogva mint rendkívüli tantárgy **minden tandíj fizetése nélkül** tanítassék. E tanfolyamon csak a IV. osztályt általában jó sikerrel végzett tanulók vehetnek részt. A midőn ezen intézkedést a t. cz. szülőknek mihez tartás végett tudomására hozom, felhivom mindazokat a kiknek gyermekei a kellő tehetséggel és hajlammal bírnak és netalán az egyetemre való útjaikat egyengetni akarják, hogy e tanfolyamra a tanév kezdetével a beiratás alkalmával jelentkezzeuék. Úgy hiszem, hogy ez által több oldalról nyilvánított kívánságnak eleget fogunk tenni.

VIII.

Az ifjuság érdemsorozata az 1886/87. tanév végén.

Rövidítések magyarázata: **tdm.** = tandíjmentes; **ösz.** = ösztöndíjas, **ism.** = ismétlő: **1** = jeles, **2** = jó, **3** = elég, **4** = elégtelen; magaviseletből; **1** = jó, **2** = szabályszerű, **3** = kevésbé szabályszerű, **4** = rossz, * = egy tantárgyból nyert elégtelen tanjegyet javíthatja.

A vastag betűkkel szedett nevek jelentik, hogy az illetők minden tantárgyból **jelesek**.

I. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természettan	Szépírási	Testgyakorlat	Ének
Bakó Samu	1	2	3	3	3	3	2	2	2	2	3
Bella Károly	1	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2
Bischitz Arnold, ism.	2	2	3	3	4	3	2	4	2	2	3
Blum József	2	3	3	3	3	2	3	2	2	3	3
5 Buresch Lajos	2	3	4	4	4	4	4	4	2	1	3
Dániel Emil, ism.	2	3	3	3	3	3	4	3	1	2	3
Dobrovits Gusztáv, ism.	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	2
Ernst Hugo	2	1	4	3	3	3	3	3	2	2	3
Fáber János, ism.	1	1	2	3	2	2	2	2	2	1	3
10 Fáber Sándor, ism.	1	1	2	3	2	2	2	2	2	1	3
Flammer Mátyás	k	i	m	a	r	a	d	t			
Fuchs Ernő, ism.	2	3	3	3	3	4	4	3	3	2	2
Gallus Géza	2	2	3	3	3	3	4	3	3	2	4
Gálos Kristóf, ism.	2	2	3	3	3	3	2	2	2	2	3
15 Gizela Gusztáv, tdm.	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2
Goldschmidt Arnotd	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Granitz Lipót	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Granitz Vilmos, ism.	k	i	m	a	r	a	d	t			
Hacker Károly	k	i	m	a	r	a	d	t			
20 Hacker Lipót	k	i	m	a	r	a	d	t			
Hacker Manó	k	i	m	a	r	a	d	t			

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mérs. rajz	Természetrajz	Szépírá	Testgyakorlat	Ének
	Haidenwoolf János	1	3	4	3	3	4	4	4	3	2	2
	Hainzmann Samn	2	2	4	4	3	4	3	3	2	2	3
	Heimler Henrik	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3
25	Janis Ferencz, ism.	1	1	2	1	2	2	1	1	2	2	2
	Kaier Robert, ism.	2	2	3	3	4	4	2	3	1	2	2
	Kastner Mihály	3	3	3	3	3	4	4	3	2	2	2
	Kern Géza	2	3	4	4	4	4	4	4	1	3	2
	Klaber Szigmond	1	2	3	3	3	2	2	3	2	3	3
30	Krausz Sándor	2	3	4	4	4	4	4	4	2	m	3
	Kremser Gyula	3	2	3	3	3	2	3	3	2	3	3
	Láng Guzsztáv	1	2	4	4	4	4	3	3	1	3	3
	Löffler Rezső	2	3	3	3	3	2	2	3	2	2	3
	Löwy Károly	1	2	2	2	3	2	2	1	2	2	3
35	Matusidesz János	2	4	4	4	4	4	4	4	2	2	4
	Nagy István	k	i	m	a	r	a	d	t			
	Ofner József, ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Paár Henrik, ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Pály Dezső	1	2	3	3	2	2	1	1	2	2	2
40	Pály Gyula	1	2	3	3	3	3	2	2	2	2	3
	Pacher Lajos	1	2	3	3	3	3	3	2	1	3	3
	Ranhofer Mátyás	1	1	1	1	2	2	2	1	1	m	3
	Reichl Mihály	2	4	4	4	4	4	3	3	2	2	2
	Ringauf György, ism.	k	i	m	a	r	a	d	t			
45	Rozinek Adolf	2	3	3	2	3	2	3	2	3	3	4
	Schrancz Imre	1	3	3	3	3	2	2	3	1	3	3
	Schaicker Frigyes	2	2	3	3	3	3	2	3	1	2	2
	Schügerl Sándor	1	2	3	2	3	1	3	1	2	2	3
	Stágl Ferencz, ism.	2	3	3	3	3	3	2	3	1	2	2
50	Suchar (Weinharda) Antal	3	3	4	4	4	4	4	4	2	3	2
	Sütő Lajos	1	2	2	3	2	2	3	2	1	2	2
	Triska Sándor	2	3	3	3	3	4	3	3	1	3	4
	Ullmann Markus, ism.	k	i	m	a	r	a	d	t			
	Unger Nándor	2	3	4	4	3	4	3	3	2	3	3
55	Wenczel József, ism.	1	2	3	2	2	2	1	2	1	m	3
	Wiener Benő, ism.	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3
	Zámolyi József	1	2	3	3	2	3	3	2	1	3	3
	Zollschan Mórítz, ism.	1	1	3	2	3	2	2	3	2	3	3
	Zöhls Arthur	1	3	3	3	3	2	1	2	2	2	2
60	Zundel Károly	1	1	2	2	3	2	2	1	2	m	2

Összesen: 60.

II. osztály.

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természettan	Szépírási	Testgyakorlat	Ének	Francia
Bakó János	1	2	2	3	3	3	3	2	2	2	3	
Bergmann József, ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2	
Bischitz Adolf	1	2	2	2	3	2	2	1	2	3	2	
Breiner Benő	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3
5 Czifrák Kálmán	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	2	3
Eibeck Ignácz	1	2	3	2	3	3	3	3	2	3	3	
Eitner Gusztáv, ism.	2	1	3	2	2	3	2	3	2	1	2	
Endrődy Kálmán	2	3	3	2	2	3	3	2	2	2	3	
Fóth Kálmán	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	
10 Frank Ágost	2	1	3	3	3	3	3	3	1	2	3	
Graf Adolf	1	3	3	2	2	3	3	2	3	4	4	3
Hacker Gyula	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	
Hillebrandt Jenő	k	i	l	é	p	e	t	t				
Hilscher János	m	a	g	á	n	t	a	n	u	l	6	
15 Hoffmann Gusztáv	k	i	l	é	p	e	t	t				
Holczinger József	k	i	l	é	p	e	t	t				
Horváth Antal	2	2	2	2	2	2	1	2	1	3	3	
Horváth János	k	i	l	é	p	e	t	t				
Huszár Kálmán, tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
20 Huszy Emil	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	
Iby Adolf	2	1	3	3	3	3	3	3	2	1	2	
Jobb József, ism.	1	2	2	2	2	3	3	2	2	3	2	
Károlyi Emil	2	3	3	2	3	4	2	3	1	1	2	
Karnitscher János	2	2	3	3	3	4	3	3	1	1	2	
25 Kohlmann Jenő, ism.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	
Kohn Miksa, ism.	2	2	2	2	2	2	3	2	3	4	3	
Kuhárszky Rezső, ism.	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2
Lőrinczy Ferencz	1	3	3	2	3	3	2	3	1	3	2	
Marton Géza	1	2	2	3	2	2	2	1	2	2	3	3
30 Meller Miksa	1	1	1	1	1	2	1	1	2	3	3	
Mittermayer Mátyás	2	2	3	3	3	3	3	2	1	3	2	
Moldauer Henrik	2	3	4	4	3	4	3	4	3	3	4	
Németh Károly	3	3	4	3	3	3	2	3	2	2	2	
Ongaro Péter, ism.	2	3	3	3	3	3	2	3	1	1	2	
35 Pápa Pál	k	i	l	é	p	e	t	t				
Paukovits Adolf	2	2	3	3	3	4	3	4	2	2	3	
Posztl Mihály	1	1	2	2	2	3	3	3	1	1	2	
Prikoszovits Gábor	1	1	3	2	3	2	2	2	1	2	2	
Rupprecht Iván	2	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1
40 Salamon Sándor	1	2	2	3	2	3	3	1	3	3	2	
Schlesidger Lajos	2	2	3	2	2	3	3	2	2	2	3	
Steiner György	2	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3	

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természetrájk	Szépírá	Testgyakorlat	Ének	Francia
Szabó Károly, tdm.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	
Szabó Tibor	2	1	2	3	3	3	3	2	2	2	2	
45 Takáts Gusztáv	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	
Tóth János	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	3	
Trogmayer Gyula	2	2	4	3	3	3	3	3	2	2	2	
Ullmann Zsigmond	2	2	2	2	3	3	3	3	3	4	3	
Voit Ferensz	2	2	3	3	3	3	2	3	2	2	3	
50 Wagner Adolf	1	1	2	2	2	2	2	2	1	m	2	3
Wagner Zsigmond , tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	
Wannerer Ferencz, ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	m	2	
Zawrzet Henrik	1	2	3	2	3	3	3	3	3	m	m	
Zeich Péter	2	3	4	4	3	4	4	4	2	2	3	
55 Zollschan Frigyes	k	i	l	é	p	e	t	t				
Zügn Mihály	2	1	2	2	2	3	2	1	1	3	2	
Thier Rezső	m	a	g	á	n	t	a	n	u	l	6	

Összesen: 57

III. osztály.

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természetan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének
Babka Gynla	2	2	3	2	3	2	2	2	3	2	3	3
Balogh János , tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2
Csepregi Gyula	k	i	l	é	p	e	t	t				
Dobrovits Mihály	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1
5 Eitner Ede	1	2	2	2	3	1	3	2	3	3	3	3
Frischmann Albert	2	2	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3
Grubits Antal	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2
Guggenberger Ede	1	2	2	2	3	2	3	2	2	2	4	3
Hasenauer Emil, öszt.	1	1	2	2	2	1	2	1	2	2	3	4
10 Hauser Simon	3	2	2	2	3	3	1	2	2	3	2	3
Herzog Ede	k	i	l	é	p	e	t	t				
Hoffmann Frigyes	1	2	3	2	3	2	3	1	3	1	2	2
Jäger Artur	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	2	2
Jobb Antal	1	2	3	3	2	2	3	2	2	2	3	2

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Makaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Mennyiségben	Mértan és mért. rajz	Természettan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének
15 Karl János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Károlyi Antal	1	2	2	2	2	2	2	1	3	1	1	1
Kirschbaum Manó	1	1	2	1	2	1	1	1	3	2	1	2
Klaber Gyula	1	2	2	2	3	2	2	1	3	1	4	2
Kohn Jenő	2	2	2	2	2	1	3	1	2	2	2	2
20 Láng Frigyes	1	1	3	3	3	2	3	2	2	1	3	2
Lenk Adolf	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	2
Loeb Béla	2	3	3	2	3	2	3	2	3	3	3	2
Lővenstein Sándor	2	3	2	3	2	2	2	2	3	3	2	3
Meller Károly	1	2	3	2	3	2	3	2	2	2	3	3
25 Móser Gyula*	1	2	2	3	3	2	4	1	3	1	3	3
Philipp Emil	2	2	2	3	3	1	3	2	2	2	3	3
Rengei Alajos	k	i	l	é	p	e	t	t				
Rosenberg Ede	2	2	3	2	3	2	3	1	3	1	2	2
Thassy Imre	2	2	2	3	3	2	3	2	3	2	1	2
30 Vitztnyédy József	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3
Vucskits János*	2	1	3	3	3	2	3	4	2	3	3	2
Weiser Izidor	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2
Weisz Nándor	k	i	l	é	p	e	t	t				
Zawrzel Ernő	2	2	3	3	4	3	4	3	4	3	m	3
35 Falkenheim Ernő*	2	2	3	3	4	2	2	3	2	2		
Pullai Jakab*	1	3	3	3	3	3	3	4	2	2		

Összesen: 36.

IV. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Mennyiségben	Mértan és mért. rajz	Vegytan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének
Becker Ádám	1	1	2	3	3	3	2	2	3	1	2	2
Bischitz Samu	1	2	3	4	3	4	4	3	4	3	2	3
Bruckner József	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Eybeck Aladár	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	4	2
5 Frankl József	1	2	3	2	3	3	3	3	4	2	2	2
Freund Emil	1	2	2	3	3	2	2	3	3	3	1	3
Jezsó György	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Vegytan	Szabadkézrajz	Testgyakorlat	Ének
	Kerpel Vilmos	2	2	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2
	Krauss Béla	1	1	2	3	2	3	3	2	3	1	3	1
10	Kohn Armin	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3
	Meller Hugó	1	1	2	2	2	2	2	3	2	3	4	3
	Nagy Rezső	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Simonis Mihály	2	1	3	3	2	3	3	3	3	2	2	1
	Schlesinger Aladár	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3
15	Spiegel Ferencz	1	1	3	3	3	3	3	2	3	1	3	2
	Steiner Ferencz	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2
	Stern József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
	Stessl Rezső	1	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	3
	Sztrókay György	2	1	2	2	1	3	3	2	3	2	3	2
20	Tamás Jenő	1	1	1	4	3	2	2	3	3	2	2	2
	Vaszary Lajos	3	2	3	4	3	3	4	3	3	2	2	2

Összesen: 21.

V. osztály.

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történeben	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természettan	Vegytan	Szabadkézrajz	Testgyakorlat	Ének
	Bichler Gyula	1	1	2	3	3	2	3	3	2	3	2	1	2
	Deutsch Miksa, öszt.	1	1	2	2	1	1	2	2	1	2	2	3	2
	Drechsler Frigyes	1	1	3	2	1	2	1	3	2	2	2	4	3
	Fügi Imre	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	4	2
4	Jerman József, tdm. öszt.	k	i	1	é	p	e	t	t					
	Jugovits Lajos	1	2	4	4	4	3	3	3	3	4	3	2	3
	Károlyi Sándor	2	3	3	2	2	1	2	3	2	3	2	2	3
	Mondschein Lipót	1	1	2	3	2	2	3	3	2	2	3	2	3
	Nussbaum József	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	3
10	Simonis Sándor	2	3	3	3	4	3	4	3	3	4	3	3	3
	Steiner András	1	2	3	3	3	2	3	3	3	4	1	1	2

Összesen: 11.

VI. osztály.

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természetrajz	Vegytan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének
Bayer Róbert	1	2	3	3	3	2	3	3	3	4	2	2	3
Bruckner Lajos	1	2	2	1	1	1	3	3	2	2	1	1	2
Frank Lajos	1	2	3	2	3	1	3	3	3	2	2	1	3
Fürst Jakab	2	1	3	3	3	1	3	3	3	3	3	1	3
5 Lähne Hugó	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	2	4	4
Nitzmann Jenő	1	2	3	3	3	1	3	3	3	4	2	2	3
Pötschacher Adolf	1	1	3	2	2	2	2	3	2	3	1	1	3
Schlesinger Miksa	1	1	3	3	3	1	3	2	3	2	1	2	3
Stiny József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
10 Stranor Camilló	1	1	3	2	3	2	2	2	2	3	1	2	3
Wallenstein Gyula	2	1	2	3	3	1	3	3	3	3	1	2	3
Weisz Lipót	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	2	2

Összesen: 12.

VII. osztály.

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természetrajz	Természettan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének
Dobay István	1	1	1	3	2	1	3	3	3	2	2	1	m
Domonkos K. tdm. öszt.	1	2	1	3	2	1	2	3	3	2	2	2	3
Klobusiczky Tibor	2	3	4	4	3	4	4	4	4	4	2	3	3
Kokál Károly	2	3	3	3	3	3	4	3	4	3	1	4	3
5 Mayer Adolf	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	3
Patzenhofer Alfréd	2	3	2	1	1	2	3	3	3	3	2	4	m
Radakovits Ödön	1	1	1	3	3	1	2	3	3	2	1	1	3
Röszler Pál	1	1	2	1	2	3	2	4	2	3	3	3	3
Salamin Oskár, tdm.	1	1	1	2	1	1	2	3	2	2	1	2	2
10 Schmidt Károly	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	2	2	2
Schulhof Lipót	1	1	2	1	2	1	3	3	3	3	2	2	2
Stefán Kálmán, tdm. öszt.	1	1	1	2	1	1	1	3	2	1	2	2	2

Összesen: 12.

VIII. osztály.

A tanuló neve tandijmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Memorizáció	Mértan és mért. rajz	Természettan	Bölcsészet	Szabadkézirajz	Testgyakorlat
	Fendt Károly	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	1
	Hess Henrik	1	1	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2
	Karsay Lajos, ism.	1	1	2	3	3	2	3	3	2	2	3	2
	Kohn Illés	1	1	3	2	3	2	4	3	3	3	3	2
5	Kugler Géza	1		3	2	2	3	3	2	3	2	1	2
	Korsitzka János	1		1	3	3	3	3	3	3	2	2	2
	Ludwig Ferencz	1		2	1	2	2	1	2	2	1	1	2
	Moldauer Károly	1		2	2	2	2	1	1	2	1	2	2
	Salamon István	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	2
10	Scheiber József	1	1	2	2	3	2	2	3	2	1	m	m
	Simonis Ferencz	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2
	Szalay Géza	1	1	2	3	2	2	2	1	2	2	1	2
	Székelyi Kálmán	2	1	3	3	3	4	4	3	2	2	2	2

Összesen: 13.

IX. Statistikai táblázatok.

1. A tanulók általános áttekintése.

1	II. A tanulók száma		III. Vallásuk					IV. Nyelvi viszonyaik (Minő nyelveket beszélnek?)						V. Szüleik polgári állása						VI. Előmenetelők	
Osztály	Beiratott	Kinaradt	Róm. kath.	Helv. hitv.	Ag. hitv.	Zsidó	Összesen	Magyar	Német	Magyar-német	Magyar-német-tot	Magyar-német-francia	Összesen	Önálló östermek (földbirtokosok s bérlek)	Önálló kereskedők s iparosok	Államtisztviselő	Magán tisztviselő	Más értelmiségő	Személyes szolgálatot tevő	Haladók	Ismétlők
I.	60	8	26	2	14	10	52	4	2	46	—	—	52	2	36	3	3	8	—	37	15
II.	57	7	30	1	11	8	50	—	—	48	1	1	50	4	42	2	—	1	1	47	3
III.	36	4	10	—	9	13	32	1	—	30	1	—	32	4	17	2	6	3	—	31	1
IV.	21	—	9	—	2	10	21	—	—	20	1	—	21	2	15	3	1	—	—	19	2
V.	11	1	3	—	2	5	10	—	—	10	—	—	10	1	8	1	—	—	—	8	2
VI.	12	—	4	—	5	3	12	—	—	12	—	—	12	1	6	—	1	4	—	11	1
VII.	12	—	8	—	3	1	12	—	—	12	—	—	12	3	1	1	4	1	2	11	1
VIII.	13	—	8	—	2	3	13	—	—	13	—	—	13	—	5	3	3	—	2	12	1
I.—VIII.	222	20	98	3	48	53	202	5	2	191	3	1	202	17	130	15	18	17	5	176	26

2. A tanulók származás-helyének áttekintése.

L a k h e l y	O s z t á l y								
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
Soprony városa	26	27	14	12	4	3	3	4	93
Soprony megye	14	15	6	3	3	2	2	5	50
Abauj „	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Arad „	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Bánfi-Hunyad „	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Bihar „	—	1	1	—	—	—	1	—	3
Budapest	—	1	—	—	—	2	—	—	3
Esztergom „	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Gzőr „	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Komárom „	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Mosony „	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Nyitra „	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Pest-Kis-Kun „	—	1	—	—	—	—	1	1	3
Pozsony „	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Spepes „	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Vas „	4	6	6	2	—	2	3	2	25
Varasd „	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Veszprém „	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Zala „	2	1	2	2	3	—	1	—	11
Marosvásárhely	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Vizakna (Erdély)	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Lajthán túl	5	2	5	—	—	—	—	1	13
Ruménia	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Német ország	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Összesen	60	57	36	21	11	12	12	13	222

2. A tanulmányzás eredményének áttekintése osztályonként.

Első osztály.

T a n t á r g y a k	Jeleá	Jó	Elégséges	Elégtelen
Hittan	8	23	19	2
Magyar nyelv	2	6	33	11
Német nyelv	3	7	33	9
Földrajz	—	10	33	9
Számтан	2	18	17	15
Mértan és rajz	5	16	19	12
Természetrájs	7	12	26	7

Osztálytott 52.

Második osztály.

Hittan	16	22	12	—
Magyar nyelv	6	16	24	4
Német nyelv	6	22	20	2
Földrajz	6	16	28	—
Számтан	2	12	31	5
Mértan és mértani rajz	8	13	28	1
Természetrájs	12	13	22	3

Osztályoztatott 50 tanuló. (magántanuló 1).

Harmadik osztály.

Hittan	11	16	3	—
Magyar nyelv	3	16	11	—
Német nyelv	5	14	11	—
Francia nyelv	4	8	17	1
Történelem	9	19	2	—
Számтан	6	7	15	2
Mértan	13	12	—	—
Phys. földrajz	3	12	14	1
Szabadkézirájs	11	11	8	—

Osztályoztatott 32 tanuló (magántanuló 2).

Negyedik osztály.

T a n t á r g y a k	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen
Hittan	11	10	—	—
Magyar nyelv	2	7	12	—
Német nyelv	1	5	11	3
Francia nyelv	2	6	13	—
Földrajz	2	3	14	2
Számтан	1	5	13	2
Mértan és rajza	1	5	15	—
Vegytan	1	3	15	2
Szabadkézi rajz	5	9	7	—

Osztályoztatott 21 tanuló

Ötödik osztály.

Hittan	6	2	2	—
Magyar nyelv	—	5	4	1
Német nyelv	2	3	4	1
Francia nyelv	3	3	2	2
Történelem	4	4	2	—
Mennységtan	2	3	4	1
Mértan	—	3	7	—
Természetrájs	2	5	3	—
Vegytan	—	5	2	3
Szabadkézi rajz	2	5	3	—

Osztályoztatott 10 tanuló.

Hatodik osztály.

Hittan	7	5	—	—
Magyar nyelv	1	2	9	—
Német nyelv	1	4	7	—
Francia nyelv	2	1	9	—
Történelem	7	4	1	—
Mennyiségtan	1	2	8	1
Mértan	1	2	8	1
Természetrájs	1	3	7	1
Vegytan	1	3	5	3
Szabadkézi rajz	7	4	1	—

Osztályoztatott 12 tanuló.

Hetedik osztály.

T a n t á r g g a k	Jeles	Jó	Eléséggés	Elégtelen
Hittan	6	2	4	—
Magyar nyelv	5	3	3	1
Német nyelv	3	2	6	1
Francia nyelv	3	5	4	—
Történelem	6	1	4	1
Mennyiségtan	1	4	4	3
Mértan és rajz	—	—	10	2
Termézetrajz	—	3	7	2
Természettan	1	4	6	1
Szabadkézi rajz	3	8	1	—

Osztályoztatott 12 tanuló.

Nolczadik osztály.

Hitan	11	1	1	—
Magyar nyelv	2	6	5	—
Német nyelv	1	6	6	—
Francia nyelv	—	6	7	—
Bölcselet	4	5	4	—
Történelem	1	7	4	1
Mennyiségtan	2	3	6	2
Ábrázoló mértan	2	4	7	—
Természettan	—	7	6	—
Szabadkézi rajz	6	5	1	1

Osztályoztatott 13 tanuló.

1 fel volt mentve a szabadkézi rajztól.

V. A tanári kar és működésének kimutatása.

Folyó szám	A tanár neve, működési ideje	Osztályfő	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiség- tan	Mértan és mérési rajz	Természet- rajz	Természet- tan	Vegytan	Bűncselejt	Szabadkézi rajz	Szépírá	Testgyakorlat	Enek	Összesen óra szám	
1	Salamin Leo, kir. igazgató (1861)					IV. VII 5 3														8
2	Bäumel Ede, dr. kir. r. tanár (1878)								II. VI. VII. 4 4 4	IV. V. 2 2										16
3	Bella Lajos, kir. r. tanár (1876)	III.		III. 3	III. 3			II. IV. VI. 3 3 3									I. II. 4			15 4
4	Fleischhacker M. Frid. kir. r. tanár (1879)	I.		I. VI. 6 3	I. VI. VII. 4 2 2															17
5	Gottl Rezső, kir. r. tanár (1869)	VII.					III. 3		IV. 4			VII. VIII 4 5								16
6	Hauser Károly, kir. r. tanár (1869)														III-VIII 12	Ia. Ib. II. 3				15
7	Kárpáti Károly, dr. kir. r. tanár (1873)	II.		II.V.VII.VIII. 5 3 3 3	II. 4												III-VIII 4			18 4
8	Mika Károly, dr. kir. r. tanár (1878)	VI.					IV. 3				I. II. V. VI. 2 2 2 3			VIII 3						15
9	Skoff Béla, kir. r. tanár (1873)								II. VI-VIII. 10 6											16
10	Stuppacher Lajos, kir. r. tanár (1861)				V. VIII. 3 2				I. a. I. b. 10											15
11	Türr Lajos, kir. r. tanár (1878)	IV.		IV. 3			I. II. 3 3	VII. VIII 3 3												15
12	Ujvári Béla, kir. r. tanár (1875)	VIII.				V. VI. VIII. 15														15
13	Wallner Ignác, dr. kir. r. tanár (1870)				IV. 3						VII. 3		IV.V.VI. 3 3 3							15
14	Weinhardt Ferencz, h. tanár (1880)	V.							I. III. V. VIII. 3 3 5 3	III. 2										16
15	Kriegler Mihály, róm. kath. segédlelkész		I-VIII 7																	7
16	Stiegler Gusztáv, ev. lelkész		I-IV 2																	2
17	Zábrák Dénes, ev. lelkész		V-VIII 1																	1
18	Elias Miksa, izr. hittanító		I-VIII 4																	4
19	Wallner János, ének tanító																	I-VIII 4		4

A

sopronyi alsó-foku kereskedelmi testületi iskola

1886/87. évi

ÉRTESÍTŐJE.

A tanulók névsora s foglalkozása. — Namen und Beschäftigung der Schüler.

I. osztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Üzletczég — Geschäftsfirma	Magaviselet	Maganyelv	Német nyelv	Számtan	Könyvvitel- tan	Észrevételek
1	Bergmann Erigyes	Gallauner Antal	divatáru kereskedő	3	4	4	4	
2	Bergmann Gusztáv	Schmidt M.	" "	2	4	3	3	javíthat
3	Császár István	Hauer testvérek	fűszer "	2	3	3	1	2
4	Csury Aladár	Mód Gyula	" "	2	2	4	4	3
5	Finck Sándor	Müller P.	" "	2	3	3	3	2
6	Fliegenschnee Károly	Schleiffer & Lang	vas "	2	4	3	3	2
7	Fleischhacker Vilmos	Purt Sándor	vászon "	2	2	3	2	2
8	Greiner József	Müller Ferenc	fűszer "	3	4	4	4	3
9	Grimm Jenő	Balassa Károly	divatáru "	3	4	4	4	4
10	Hasenöhrli Ferenc	Schügerl Sándor	fűszer "	2	4	4	3	3
11	Heinrich Roman	Wrchowszki Rudolf	" "	2	4	3	1	1
12	Holzmann Frigyes	Pachhofer Lajos	norinb. "	2	3	2	1	3
13	Kirchlechner Imre	J. B. Russ	fűszer "	2	3	2	1	1
14	Kiss Dezső	Thiering Ferdinánd	vas "	2	3	4	2	3
15	Liebhhardt Károly	Brandl Antal	fűszer "	ki	lé	pe	tt	
16	Mayer Ferenc	Németh Kálmán	" "	2	3	3	2	2
17	Moretti János	Huller János	" "	3	4	3	3	2
18	Mohl Jenő	Schügerl Sándor	" "	2	4	4	4	4
19	Müller Ferenc	Müller Ferencz	" "	2	3	2	1	3
20	Neupor Kálmán	Mód Gyula	" "	2	3	4	3	3
21	Pachhofer Nándor	Németh Miklós	" "	3	4	4	4	3
22	Perepatits Pius	Müller Ferencz	" "	2	—	2	1	3
23	Seidl Samu	Janny Ferencz	divatáru "	2	3	2	1	2
24	Stoiber János	Schleiffer & Lang	vas "	2	4	4	4	3
25	Stotz Imre	Weisz József	fűszer "	2	3	3	2	2

26	Szileer Henrik	Hauer testvérek	fűszerkereskedő	2	4	3	3	3	javíthat
27	Thiering Károly	Thiering Ferdinánd	vas "	ki	lé	pe	tt		
28	Trogmayer Károly	Trogmayer Károly	kefekötő	2	3		2	3	javíthat
29	Tschirtz Ferenc	Gallauner Antal	divatáru kereskedő	3	3	4	2	3	
30	Várkány Zsigmond	Deutsch Miksa	rövidáru "	2	2	2	1	3	
31	Wagner Otto	Lenk Samu	fűszer "	3	4	4	4	4	
32	Wapp Samu	Janny Ferencz	rövidáru "	2	4	4	4	3	javíthat
33	Wittmann Rezső	Wittmann Károly	fűszer "	2	3	3	4	3	

II. osztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Üzletczég — Geschäftsfirma	Magaviselet	Maganyelv	Német nyelv	Foglalmazás	Számtan	Áruisme	Könyvitel-tan	Észrevételek
1	Brodmerkel Vilmos.	özv. Graf	2	4	3	3	3	3	3	javíthat
2	Freiberger József	Weisz József	2	2	1	2	2	1	1	
3	Horváth Zsigmond	Wagner Zsigmond	1	3	2	3	3	3	3	
4	Kuáar Sándor	Kováts F. A.	2	2	2	2	2	3	2	
5	Kummert Lajos	Kenyeres Károly	1	2	2	2	2	2	2	
6	Löffler Mihály	J. G. Ziegler	2	1	2	2	2	2	2	
7	Magel Vilmos	Hauer testvérek	áll	tó	lag	fel	sza	ba	dult	
8	Meszlanovits János	Schügerl Sándor	2	3	4	3	3	4	3	
9	Niewelt Adolf	Müller P.	2	1	1	2	1	1	2	
10	Obál Vilmos	Kottam testvérek	2	2	3	3	3	2	3	
11	Polsterer József	Gross Josef & Ignátz	2	1	1	1	1	1	1	

III. osztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Üzletczég — Geschäftsfirma	Magaviselet	Magyar levelezés	Német leve- lezés	Számtan	Árúisme	Könyvv. tan	Váltóisme	Nemzetgaz- daságtan	Észrevételek		
1	Bedi József	ifj. Brandl Antal	fűszer	áru kereskedő	1	2	2	2	2	2	javíthat		
2	Gabler Manó	Jekel Conrad	rövid	"	k	i	m	a	r	a		d	t
3	Habertha Károly	Müller P.	fűszer	"	2	3	2	3	3	2		3	3
4	Heitman Rezső	Schmidl Mátyás	"	"	2	3	3	4	4	3		3	4
5	Károlyi Lajos	Németh Kálmán	"	"	2	2	2	2	2	3		3	3
6	Klauser Károly	Schmidl Mátyás	"	"	1	1	1	2	1	1		2	2
7	Mathes József	Schleiffer & Lang	vas	"	1	3	2	1	3	2		2	2
8	Ofner János	Mód Gyula	fűszer	"	2	3	3	4	3	3		3	3
9	Polsterer Ferenc	Tiefbrunner Tivadar	rövid	"	1	2	2	1	1	1		1	2
10	Róth Gusztáv	Hauer testvérek	fűszer	"	2	2	2	2	2	2		2	2
11	Rösch Károly	Lenk Samu	"	"	1	2	2	1	1	2		2	1
12	Stotz Tivadar	Szép István	"	"	2	3	3	3	3	3		3	3
13	Schwáby Jakab	Mód Gyula	"	"	1	3	2	3	2	2		3	2
14	Soutschek Artur	Printz József	papír	"	1	3	2	2	2	2		2	3
15	Zundl Ede	Guggenberger Ede	norinbergi	"	2	3	2	2	3	3		3	3

Vizsgálatok sorrendje.

A vizsgálatok, melyekre az iskola barátai ezennel tisztelettel meghívottnak, következő sorban fognak megtartatni:

1887. évi junius hó 26-án 1) az első osztályban d. e. 10 órakor: magyar-német nyelv, számtan, könyvviteltan; 2) a II. osztályban d. u. 2 órakor: magyar-német nyelv, könyvviteltan, számtan, áruisme; 3) a III. osztályban délután 3¹/₂ órakor magyar-német nyelv, könyvviteltan, váltójog, számtan, áruisme, nemzetgazdaságtan.

Prüfungs-Ordnung.

Die Prüfungen, zu welchen die Gönner und Freunde der Schule hiermit höflichst geladen werden, finden wie folgt statt:

Am 26. Juni 1887 1) I. Classe Vormittag 10 Uhr; Ung.-deutsche Sprache Arithmetik, Buchführung; 2) II. Classe Nachm. 2 Uhr: Ung.-deutsche Sprache Waarenkunde, Arithmetik; 3) III. Classe Nachm. 3¹/₂ Uhr: Ungarisch-deutsche Sprache. Buchführung, Wechselrecht. Arithmetik, Waarenkunde, Nationalökonomie.

Jelentkezések az 1887/88. tanévre.

A felvételt óhajtok Schmidt M. kereskedelmi testületi másodelnök által történt felvétel után, szeptember hó 11-én az igazgatóságnál (főreáliskolai igazgatói iroda) jelentkezzenek. Ugyan e napon tartatnak meg a javító és felvételi vizsgálatok is.

Soprony, 1887. junius hó 20-án.

Salamin Leó,
igazgató.

Anmeldung für das Schuljahr 1887/88.

Jeder Schüler hat sich nach geschehener Aufnahme durch Herrn M. Schmidt zur Einschreibung bei Endesgefertigtem (Directions-Kanzlei der königl. Ober-calschule), am 11-ten September zu melden. An demselben Tage finden die Korrektions- und Aufnahmsprüfungen statt.

Oedenburg, am 20. Juni 1887.

Leo Salamin,
Director.

